

***A balatoni turizmusgazdaság és
vendégforgalom elemzése
ill. a turisztikai területi tervezés kapcsolata***

Tóth Zoltán PhD, docens
BGE KVIK Turizmus Tanszék,
Közgazdász, PhD: 2003 (PTE, Regionális politika és gazdaság)
T-V BA szakvezető: 2004-2014
T-M MA szakvezető: 2008-
BGF Turizmus-Vendéglátás Intézetvezető: 2006-2014

Problémafelvetés

- A Balaton üdülőkörzet (idegenforgalmi régió) tartós vendégforgalmi növekedésének feltételrendszere? (vö.: 2006 – „hanyatló desztináció”)
- A megvalósított (évtizedes) turisztikai kínálatfejlesztések hatása a területi vendégforgalmi teljesítmény alakulására?
- A turizmusgazdaság szereplőinek teljesítménye és tartós gazdasági működőképessége?

Felhasznált fontosabb források:

1. Early warning system for identifying declining tourist destinations, and preventive best practices. European Union, 2004
2. A BALATON ÜDÜLŐKÖRZET IDEGENFORGALMA 2000-2005. KSH VESZPRÉMI IGAZGATÓSÁG, 2006. október/2011.
3. KSH: A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet társadalma és gazdasága (2011)
4. KSH: TURIZMUSGAZDASÁG A BALATON IDEGENFORGALMI RÉGIÓBAN (2016)
5. KSH „Jelentések a turizmus...” és Stadat alapján saját elemzések

Területfejlesztési célok és turizmus

- Foglalkoztatás bővítése
- Indokolatlan területi fejlettségbéli különbségek mérséklése,
- Túlnépesedett városi térségekre gyakorolt népességi nyomás csökkentése,
- Rendelkezésre álló *területi* erőforrások hatékony kihasználása,
- Nemzeti és kulturális identitás megőrzése, erősítése, természeti értékek védelme

- Az egyes régiók felzárkóztatásában a turizmus fejlesztése: „... az endogén növekedési lehetőségek **egyik** forrását jelenti”, [1] **melynek célja a turizmus jövedelemtermelő képességének növelése.** [1] Regionális Fejlesztés Operatív Program 2004-2006. Bp. 2003. Miniszterelnöki Hivatal, Nemzeti Területfejlesztési Hivatal, 59. p.

A projektfejlesztés során alapvető fontosságú

a szakmai szempontok érvényesítése, így

- a szezonális hatások és
- a területi koncentráció csökkentése, valamint az, hogy
- a létrehozandó fejlesztéssel hiánypótló funkció és ne párhuzamos tevékenység valósuljon meg.
- Közvetett cél, hogy a fejlesztés további fejlesztéseket generáljon.

Turisztikai területi tervek munkaszakaszai 1 (kivonat, regionális léptékű feladatok)

■ I. Helyzetértékelés

■ Általános alapelvek

- tárja fel a jelenlegi helyzetet, az abból adódó főbb problémákat, a fejlesztés lehetőségeit és korlátait
- előbbiekből kiindulva - előzetesen - vázolja fel a fejlesztés fő irányait és arányait
- információival segítse elő a térség funkcionális fejlesztési javaslatának megalapozását, s az ehhez szükséges intézményi feltételek kialakítását.

■ Tartalmi követelmények

Turizmussal szoros összefüggésben

- Az adottságok feltárása, értékelése
- A fogadókapacitás mennyiségi és minőségi jellemzőinek értékelése
- A vendégforgalom nagyságrendje, szerkezete, jellemző tendenciái
- A turizmus gazdasági szerepének értékelése a fogadóterület életében
- A turisztikai kereslet-kínálat egyensúlya, feszültségei
- A főbb vizsgálati eredmények alapján a turisztikai fejlesztési stratégia számára levonható következtetések

Turisztikai területi tervek munkaszakaszai 2

- ***Turizmushoz kapcsolódóan (környezeti rendszer vizsgálata)***
- A turizmus társadalmi-gazdasági környezete a térségben
- Környezeti feltételek
- A turizmus infrastrukturális feltételei, ellátottság mértéke
- Térszerkezeti, terület-felhasználási összefüggések
- A turizmushoz kapcsolódó tevékenységek gazdaság szervezési összefüggései

Early warning system for declining tourist destination (EU, 2004)

Egy fogadóterület turizmusának kedvezőtlen irányú alakulását (hanyatlását) mutató jelzőszámok

- *A desztinációra érkező látogatók számában bekövetkező csökkenés*
- *A fogadóterület turizmusának jellegét (és minőségét) meghatározó tényezőkben történt csökkenés*
- *A fenntartható turizmus biztosításának nehézségei*
- *Turizmusra ható külső tényezők alakulása*

Egy fogadóterület turizmusának kedvezőtlen irányú alakulását (hanyatlását) mutató jelzőszámok

1. **A desztinációra érkező látogatók számában bekövetkező csökkenés**

- Turistérkezések számának csökkenése, Vendégéjszakák számának csökkenése, Átlagos tartózkodási idő csökkenése, Vendégforgalom szezonális koncentrációjának erősödése

2. **A fogadóterület turizmusának jellegét (és minőségét) meghatározó tényezőkben történt csökkenés**

- Fajlagos költség csökkenése, Látogatói szerkezet időbeli ingadozása, A fogadóterületet meglátogató turisták minőségében bekövetkezett kedvezőtlen változás, A turisztikai termék minőségi romlása

3. **A fenntartható turizmus biztosításának nehézségei**

- **Fizikai** (zsúfoltság, környezeti és kulturális örökséget ért károsodás, közlekedés),
- **Szociális** (látogatók és helyi lakosság közötti feszültség, alacsonyabb életminőség, a nem a turizmushoz kötődő tevékenységek kiüresedése)
- **Gazdasági** (turisztikai kereslet csökkenése, helyi gazdasági tevékenységek vendégfogadásra való koncentrálódása),
- **Kielégítő infrastruktúra és kínálat hiánya,**
- **Humán erőforrások fejlesztésének szükségessége**

4. **Turizmusra ható külső tényezők alakulása**

- Politikai tényezők (terrorizmus, helyi háborúk)
- Gazdasági tényezők (olajár, utazási költségek alakulása)
- Környezeti tényezők
- Turisztikai szektor külső kapcsolatai (érdekeltek: állam, munkaerőpiac)
- Versenytársak okozta veszély

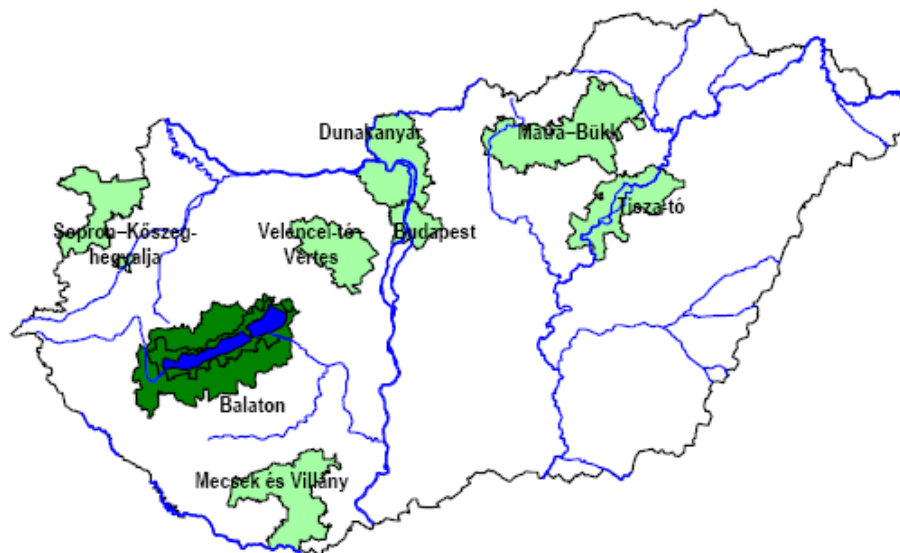
Balaton kiemelt üdülőkörzet – *A turizmus társadalmi-gazdasági környezete a térségben*

Balaton üdülőkörzet az ország kiemelt üdülőkörzetei között

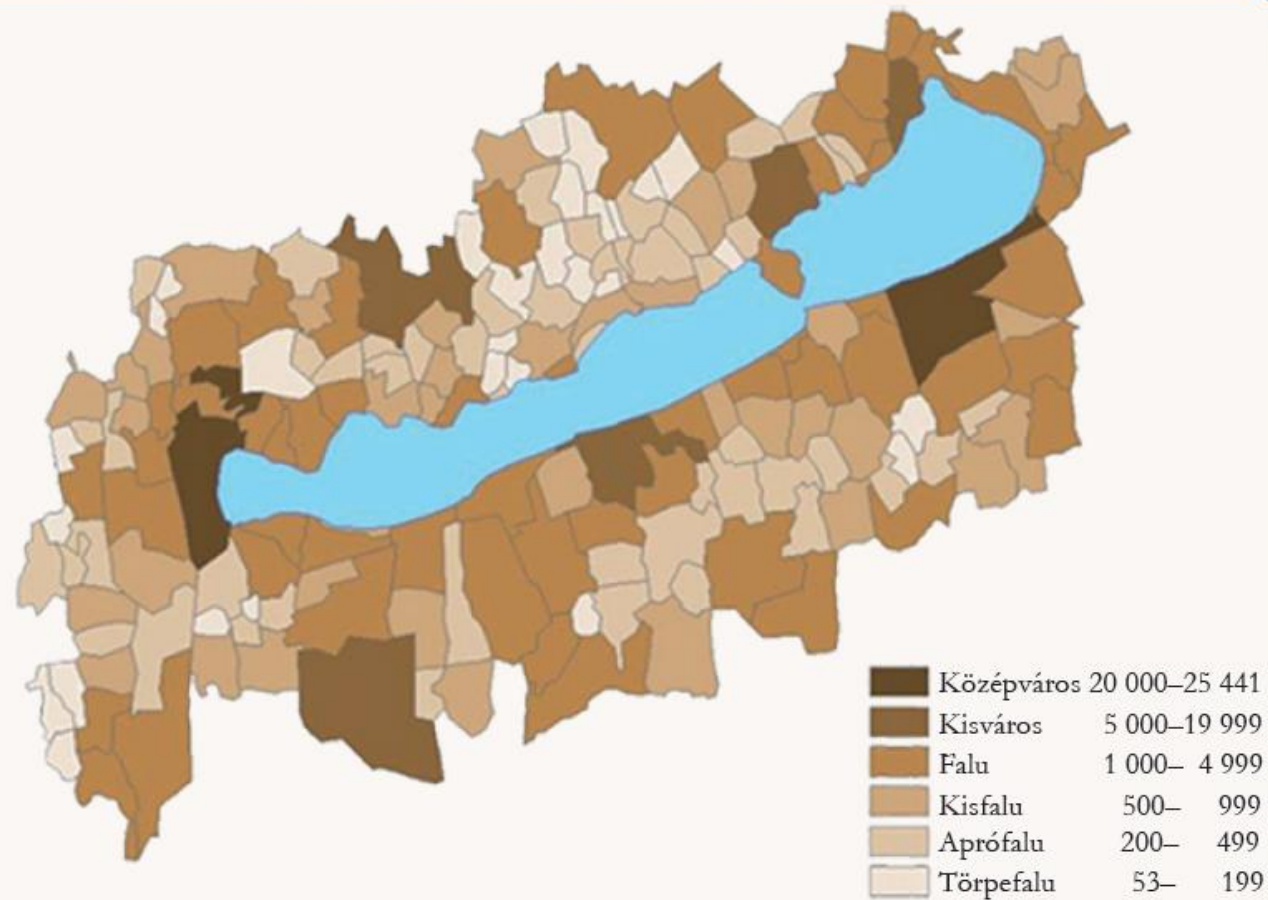
Hazánk összesen nyolc kiemelt üdülőkörzete közül – a magában foglalt települések számát és területét tekintve – a Balaton üdülőkörzet a legnagyobb, népesszáma alapján mégis az alacsonyabb lélekszámúak közé tartozik. 2010. január 1-jei lakónépessége (262 ezer fő) a magyarországi kiemelt üdülőkörzetek együttes népességének mindössze 7,9%-át tette ki. Népsűrűsége az egyik legkisebb, 67 fő/km², ami a kiemelt üdülőkörzetek átlagos népsűrűségének harmadát sem éri el.

1. ábra

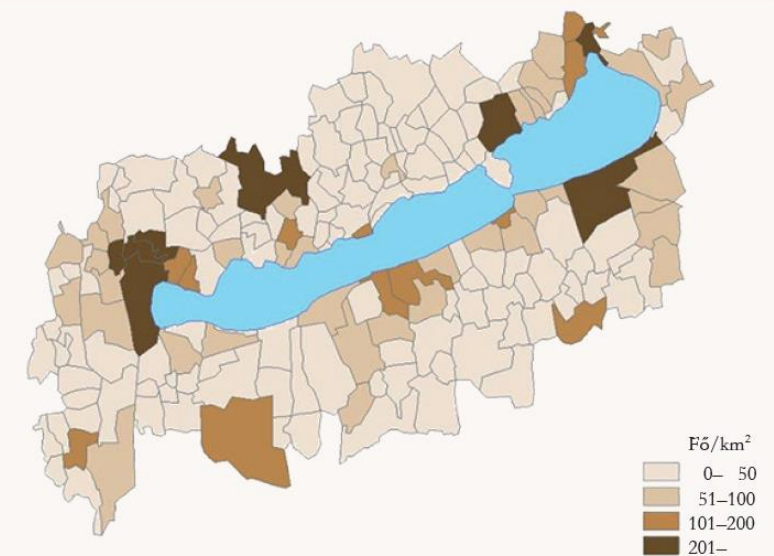
Kiemelt üdülőkörzetek Magyarországon

A Balaton üdülőkörzet települései lakosságszám-kategóriák szerint, 2013. január 1.

Népsűrűség a Balaton üdülőkörzet településein, 2013. január 1.

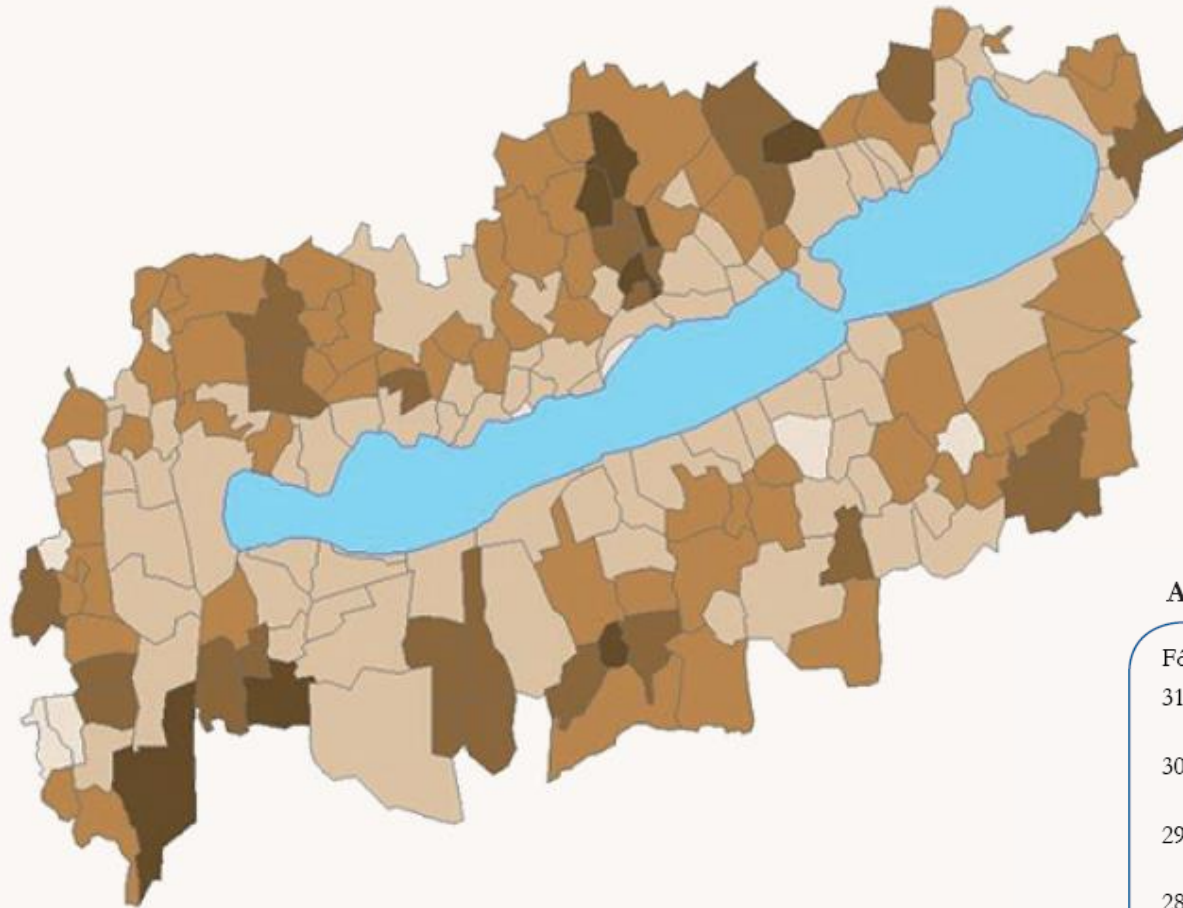

1. tábla

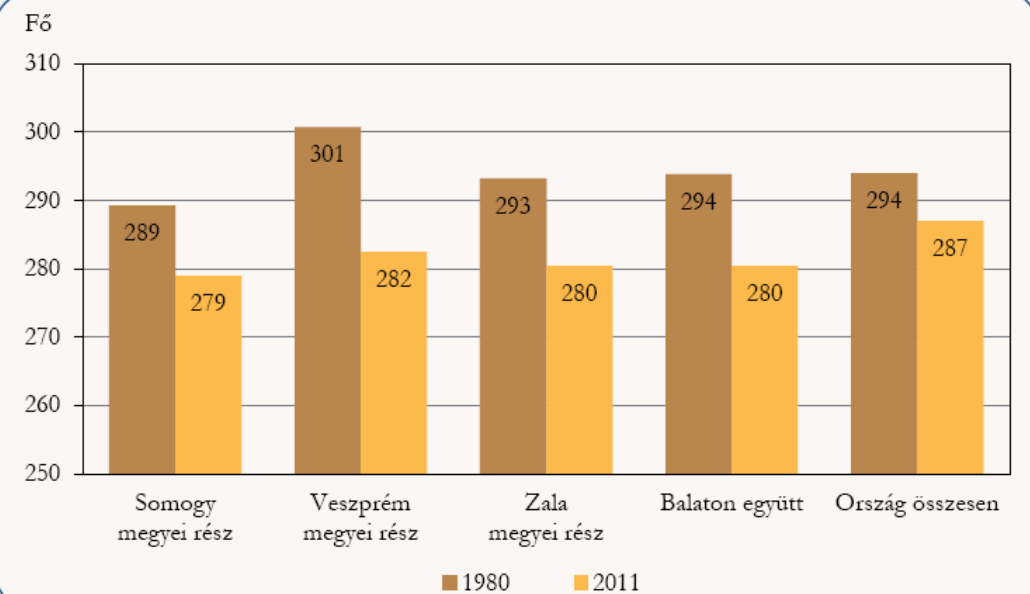
A kiemelt üdülőkörzetek főbb adatai, 2009

Megnevezés	Balaton	Buda- pest	Duna- kanyar	Mátra- Bükk	Mecsek és Villány	Sopron- Kőszeg- hegyalja	Tisza-tó	Velencei -tó- Vértes	Üdülő- körzetek össze- sen
Népesség, ezer fő	262	1 722	349	399	286	149	51	90	3 306
Népsűrűség, fő/km ²	67	3 278	213	161	164	120	34	77	234
Ezer lakosra jutó									
Működő vállalkozás ^{a)}	75,9	110,8	81,0	70,3	75,4	68,8	35,6	56,1	92,3
Ebből: a szálláshely- szolgáltatás, vendég- látás ágazatban	10,6	3,3	3,5	3,7	3,5	4,8	4,2	4,1	3,9
Kereskedelmi szállásférőhely	291	25	18	50	35	95	161	77	56
Magánszállás-férőhely	483	2	6	30	38	45	113	30	52

A száz családra jutó gyermekek száma, 2011

A száz családra jutó családtagok száma az üdülőkörzetben és országosan

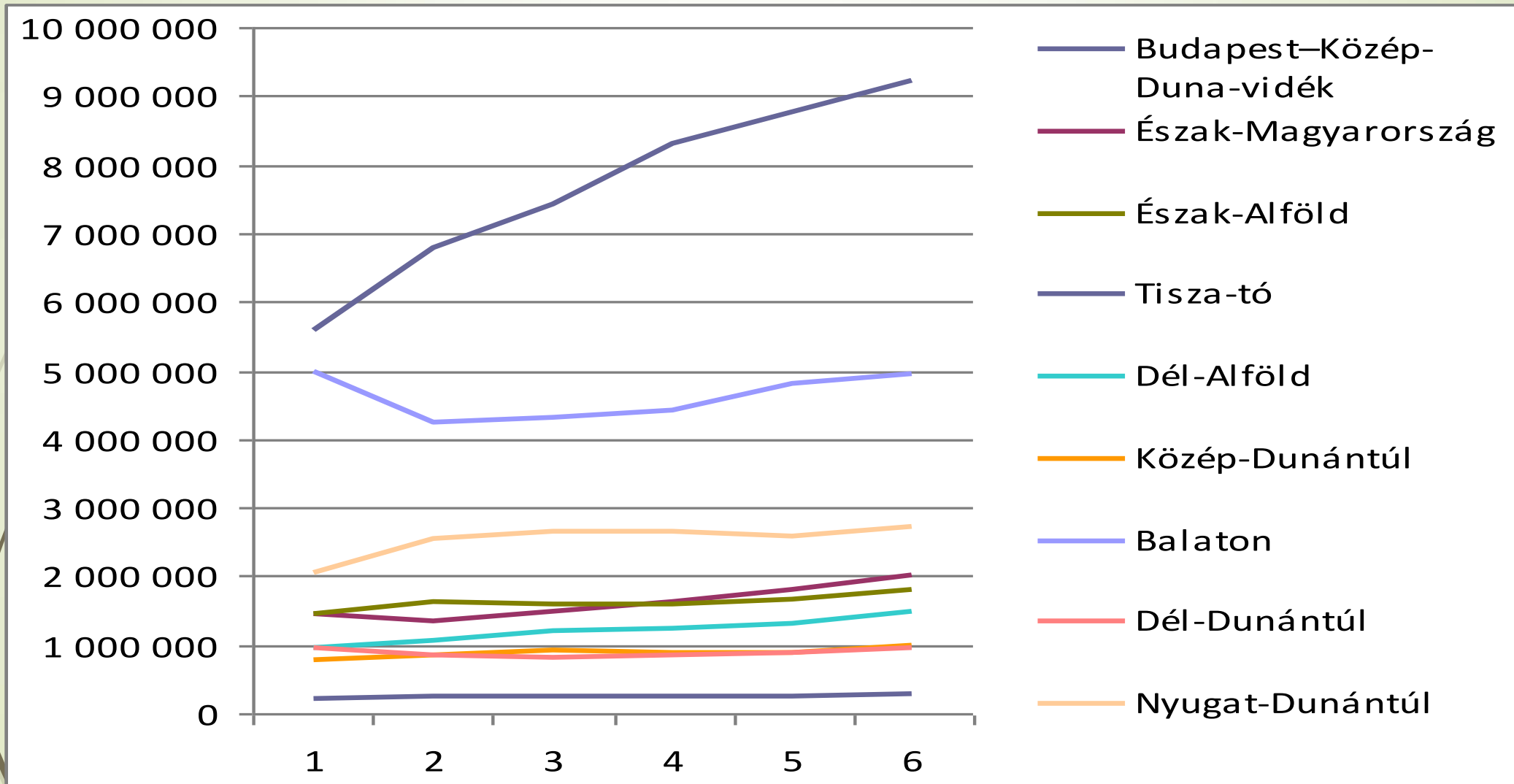
1. tábla

**Vállalkozássűrűség és vállalkozói aktivitás a legnagyobb népességszámú
balatoni településeken, 2014***

Megnevezés	Terület, km ²	Év közepi lakónépesség, fő	Összes	Egy km ² -re jutó	1000 lakosra jutó
			működő turisztikai vállalkozás		
Balatoni régió	3 885,7	260 414	2 796	0,7	10,7
Ebből:					
Siófok	124,7	25 371	394	3,2	15,5
Keszthely	76,0	20 166	251	3,3	12,4
Tapolca	63,5	15 703	103	1,6	6,6
Balatonfüred	46,5	13 265	237	5,1	17,9
Marcali	104,4	11 619	68	0,7	5,9
Balatonalmádi	49,9	8 557	92	1,8	10,8
Balatonboglár	32,0	5 832	90	2,8	15,4
Balatonlelle	43,2	5 240	90	2,1	17,2
Fonyód	53,6	4 767	71	1,3	14,9
Hévíz	8,3	4 660	157	18,9	33,7
Tab	25,9	4 405	12	0,5	2,7
Balatonfűzfő	9,3	4 156	38	4,1	9,1
Gyenesdiás	18,5	3 643	62	3,4	17,0
Balatonkenese	65,6	3 385	38	0,6	11,2
Lengyeltóti	39,6	3 043	12	0,3	3,9

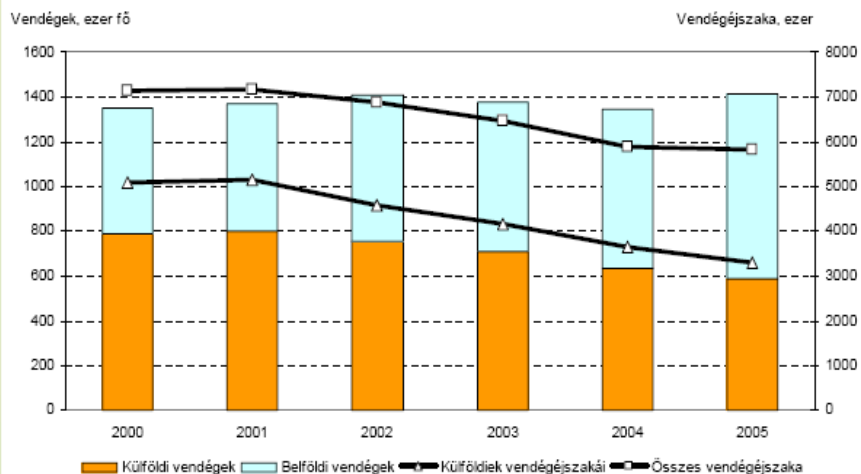
* Vállalkozássűrűség: egy km²-re jutó vállalkozások száma, vállalkozói aktivitás: a vállalkozások száma a népességszámra vetítve.

Turisztikai régiók vendégforgalma (2000-2014)

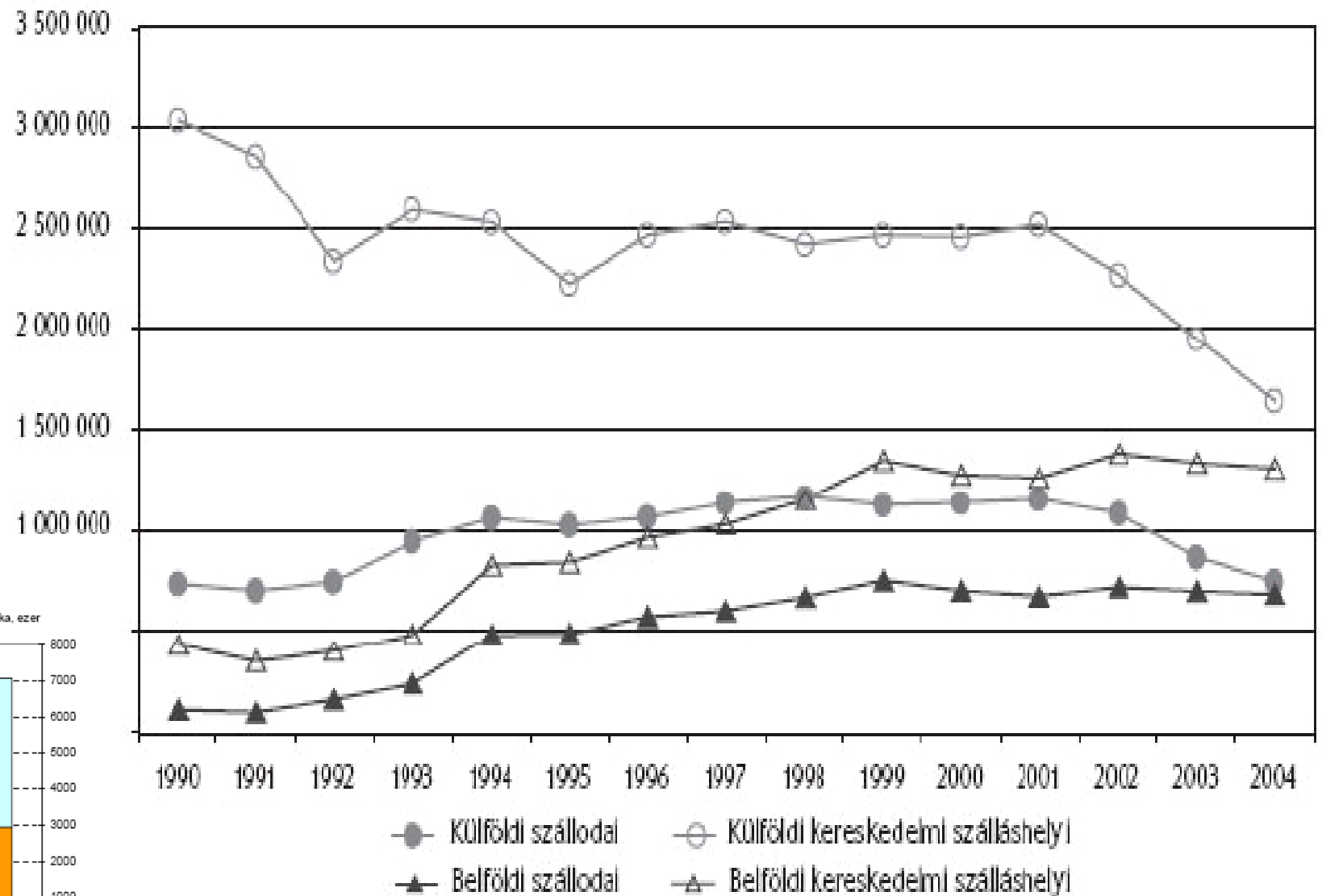

**A
vendégforgalom
nagyságrendje,
szerkezete,
jellemző
tendenciái**

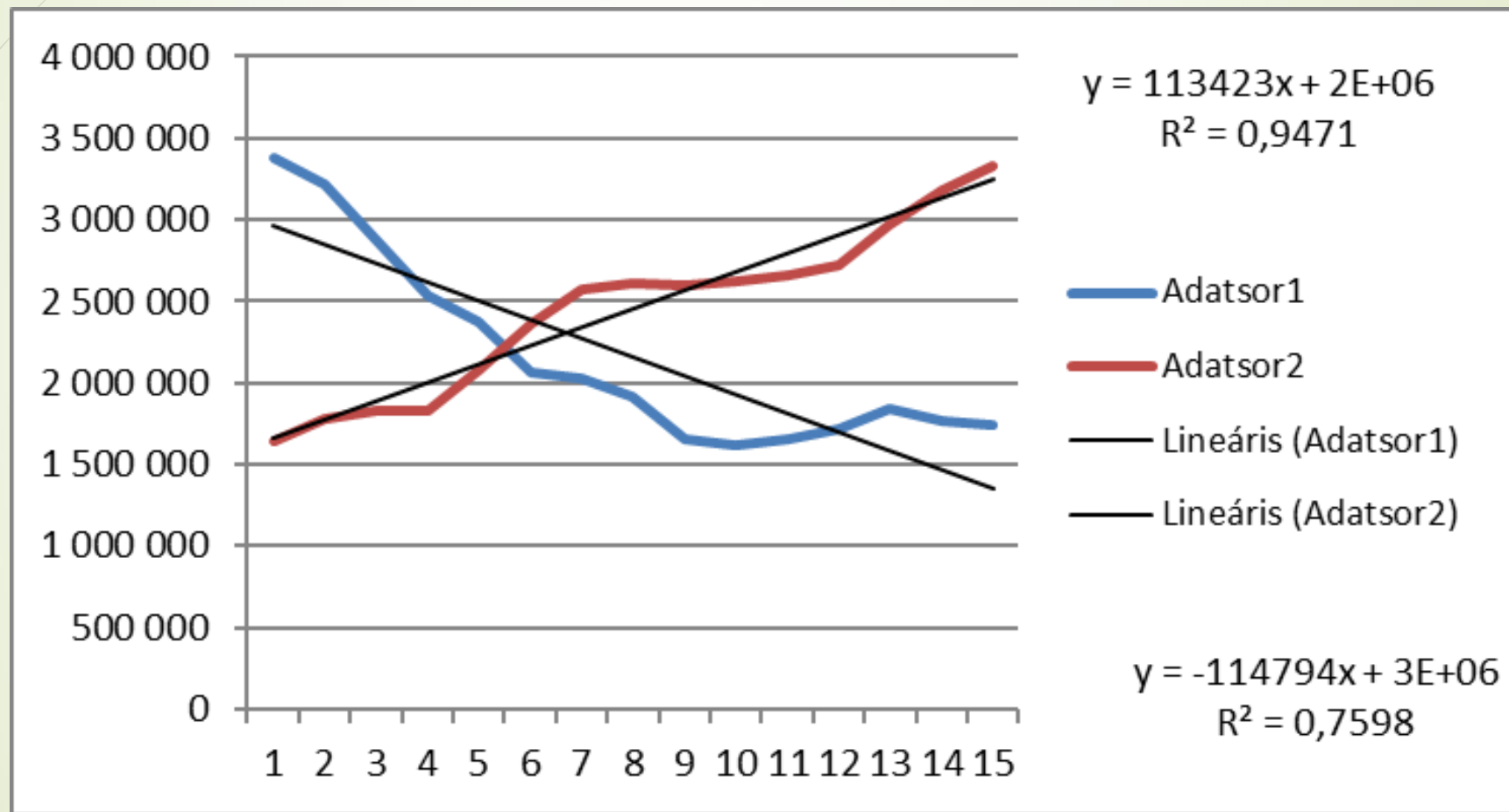
A kereskedelmi- és magánszálláshelyek vendégforgalma az üdülőkörzetben

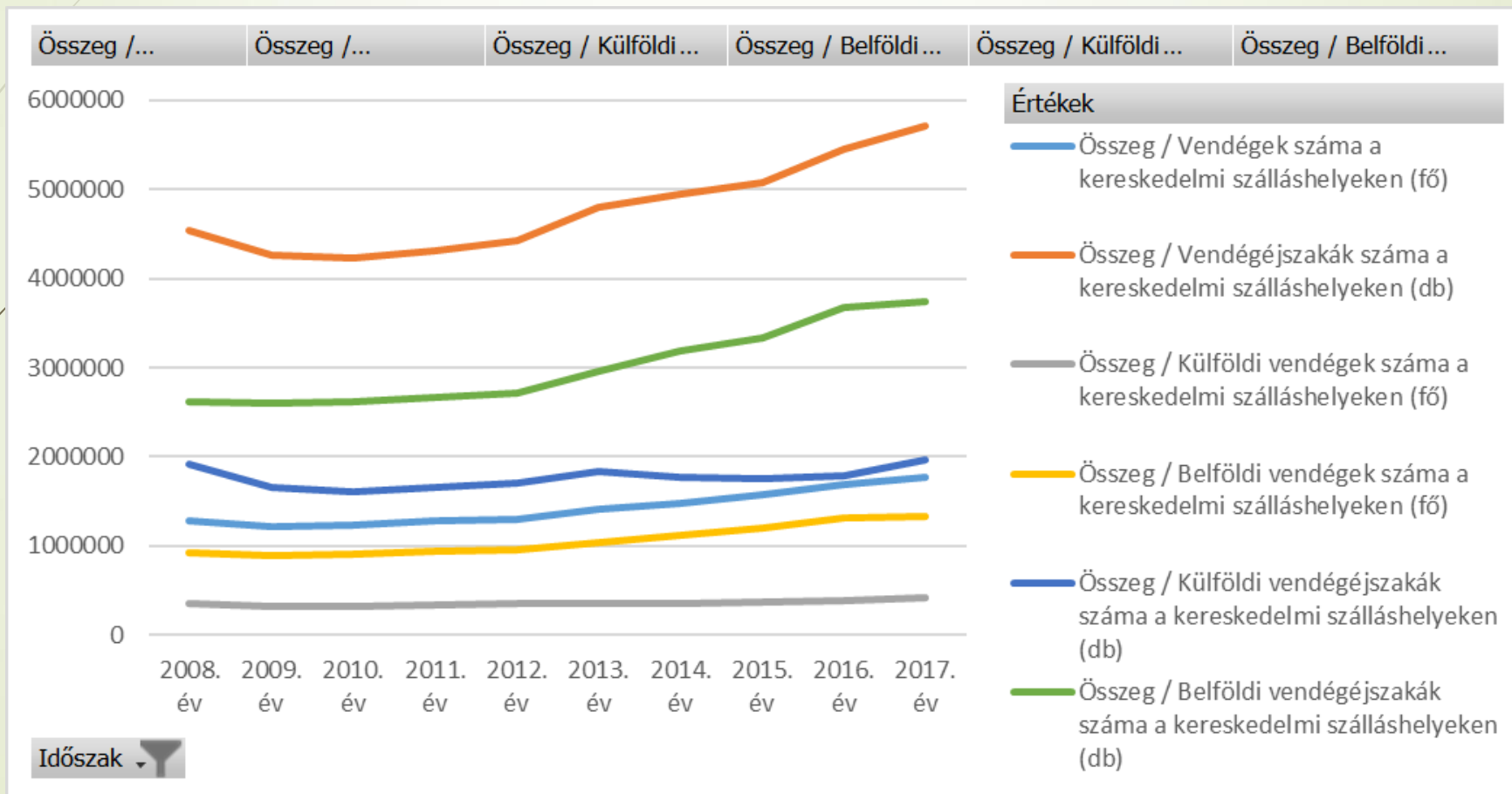
A vendégéjszakák számának alakulása
a Balaton-parti kereskedelmi szálláshelyeken és szállodákban, 1990-2004

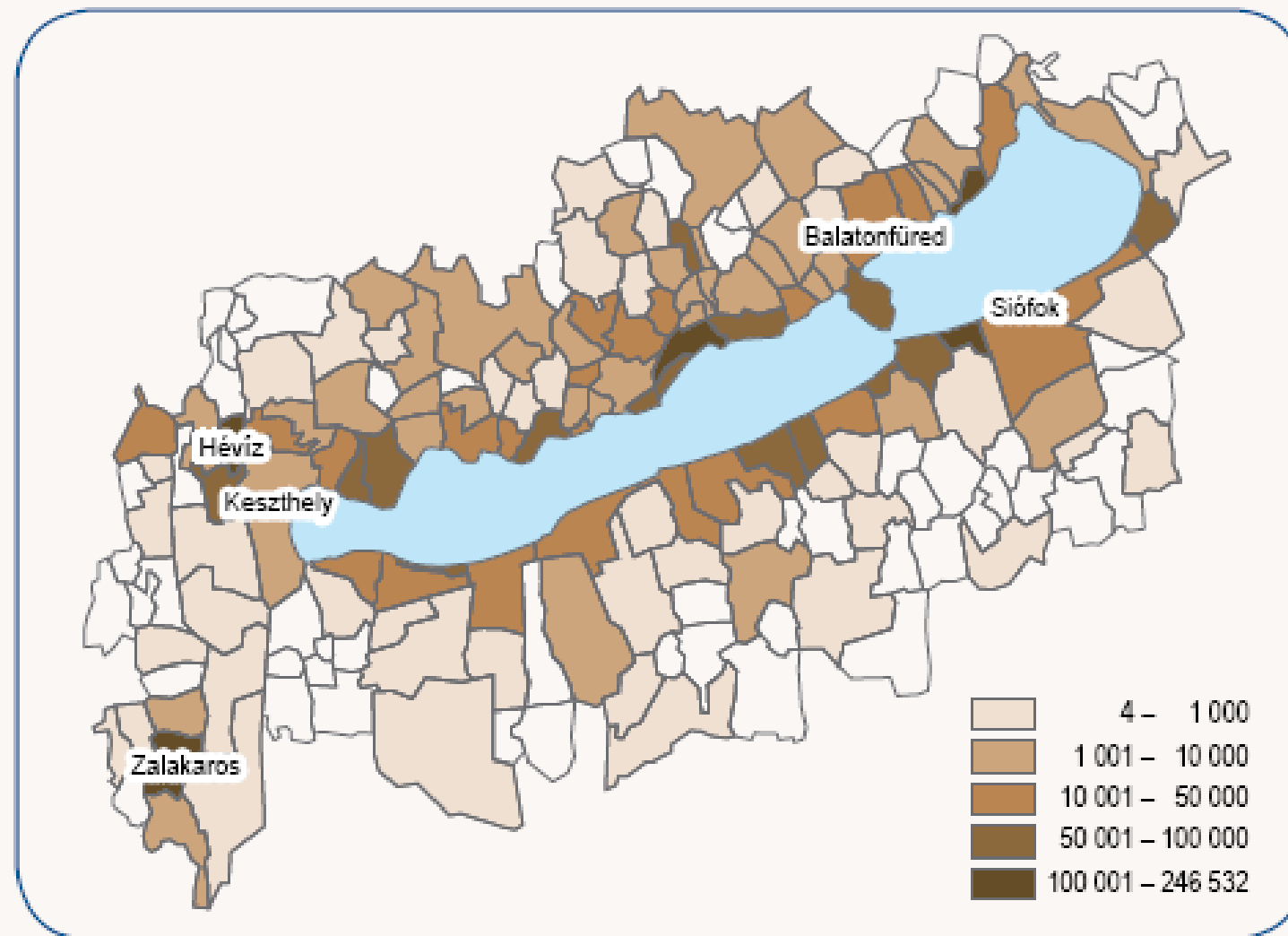
Vendégforgalmi szerkezet

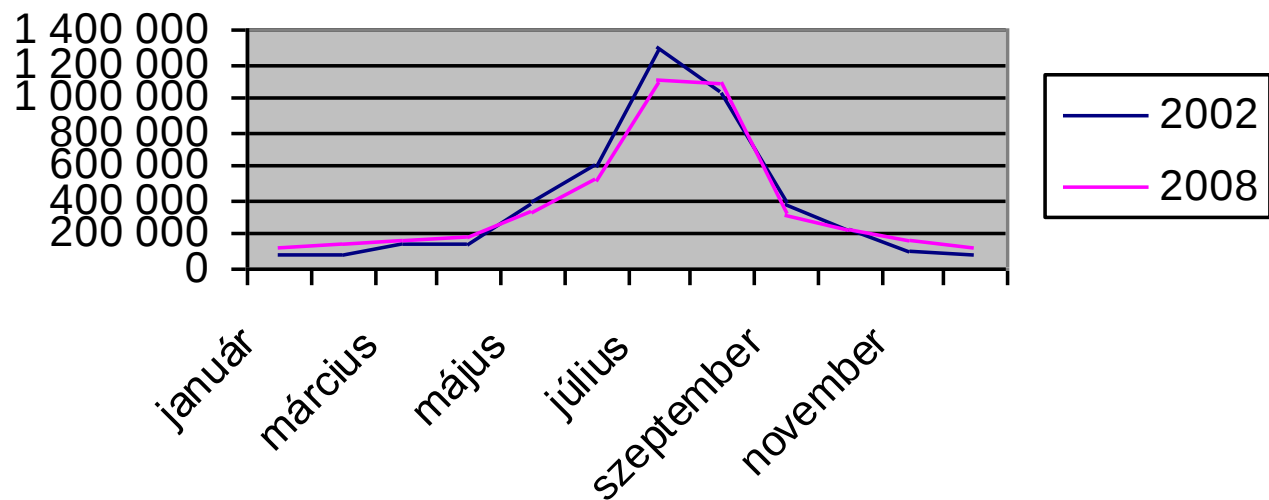
Vendégforgalom – 2008-2017

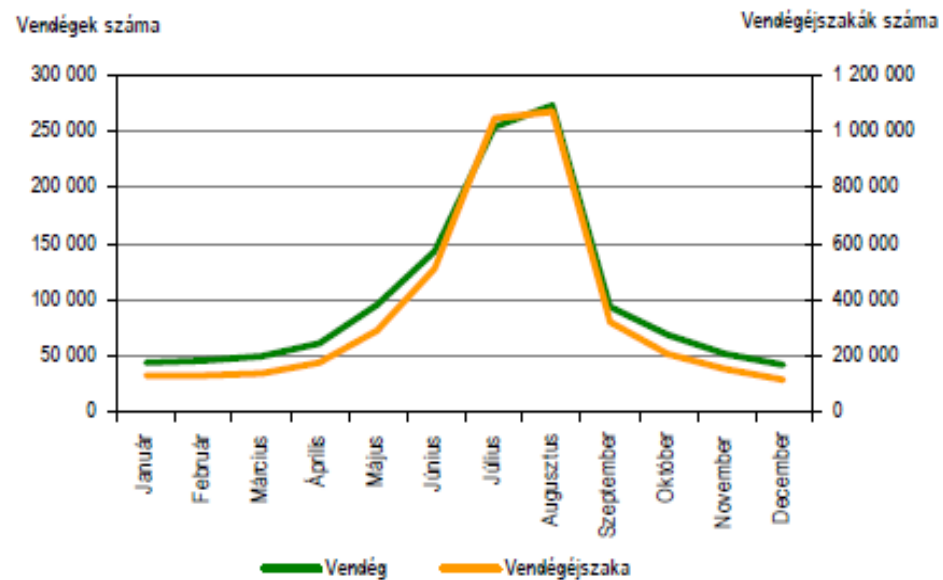
Ezer lakosra jutó vendégéjszakák száma a balatoni régióban, 2014

Balaton - szezonalitás változása (2002-2017)

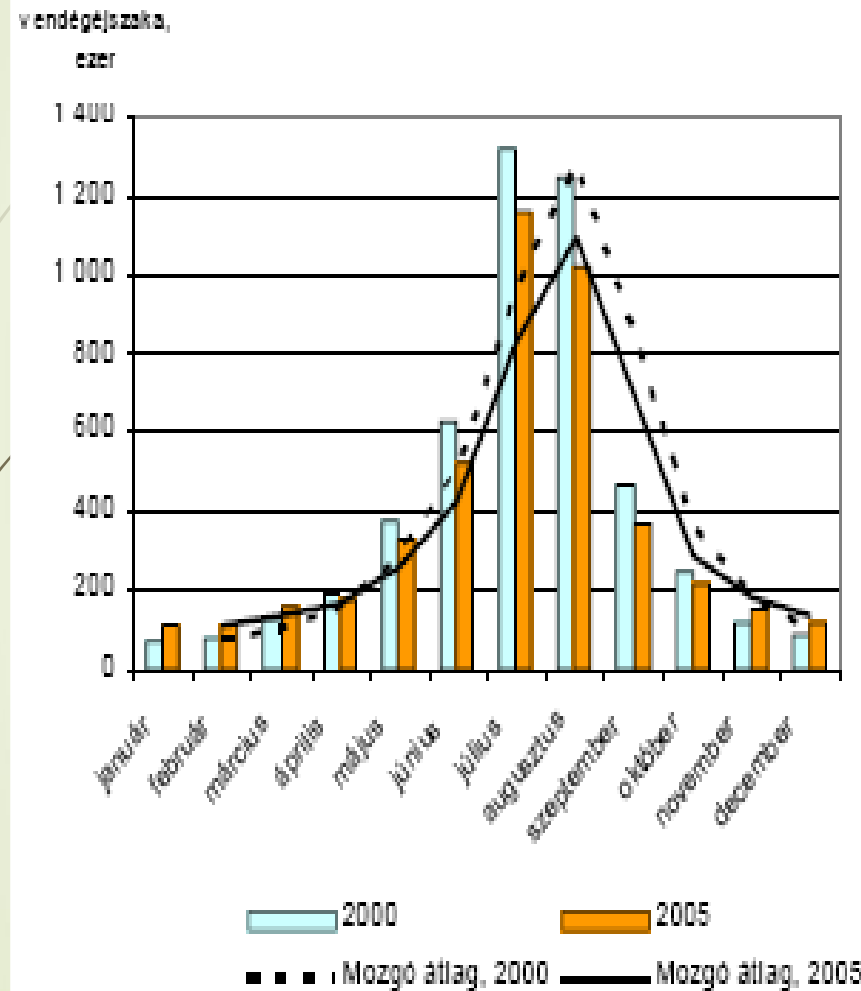
A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma havonként, 2009

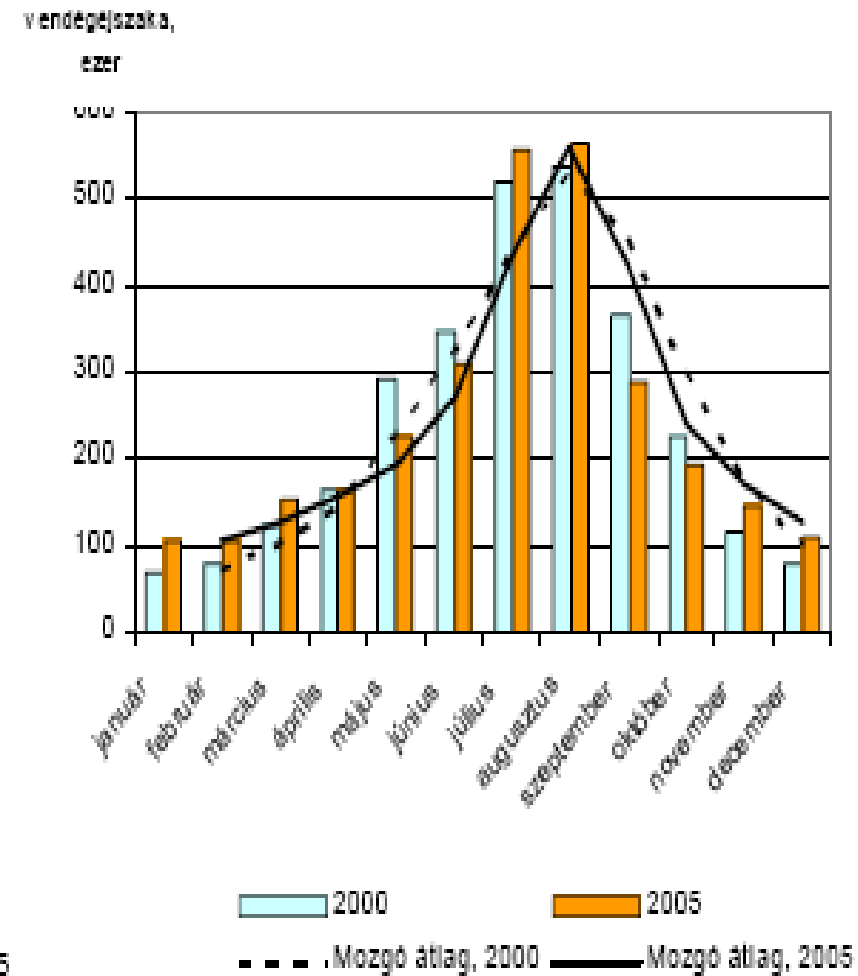
19. ábra

A vendégéjszák számának alakulása havonként

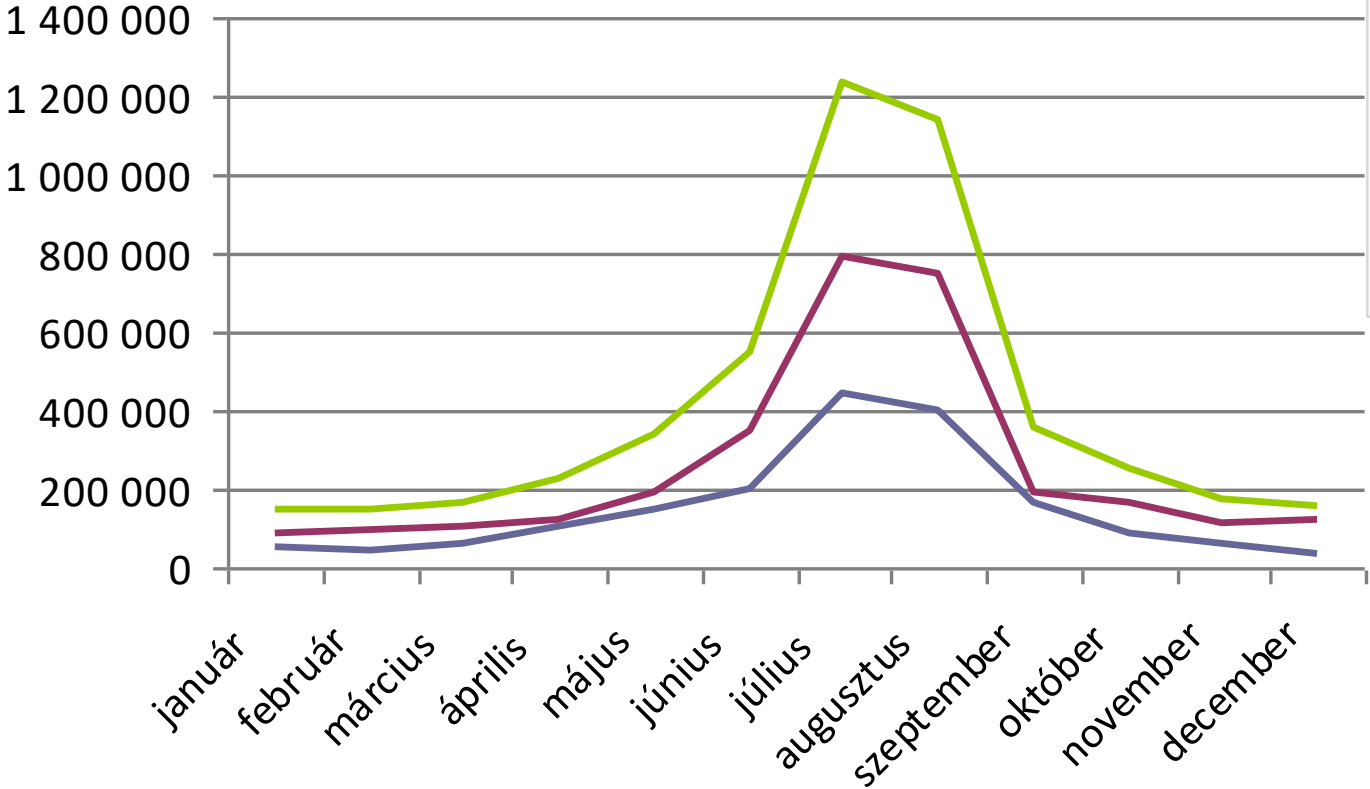
a kereskedelmi szálláshelyeken

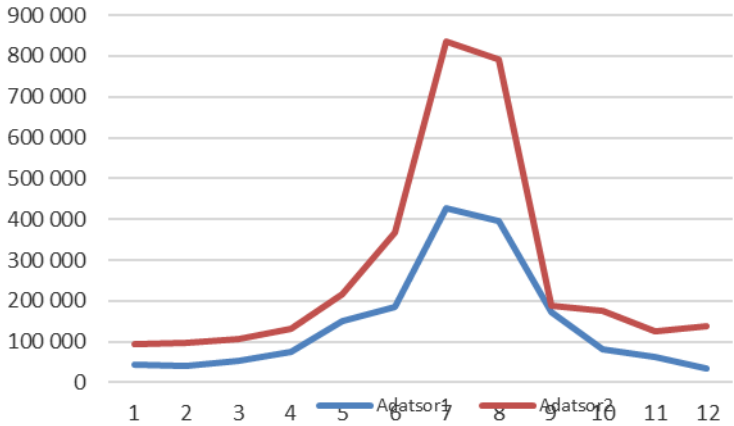
a szállodákban

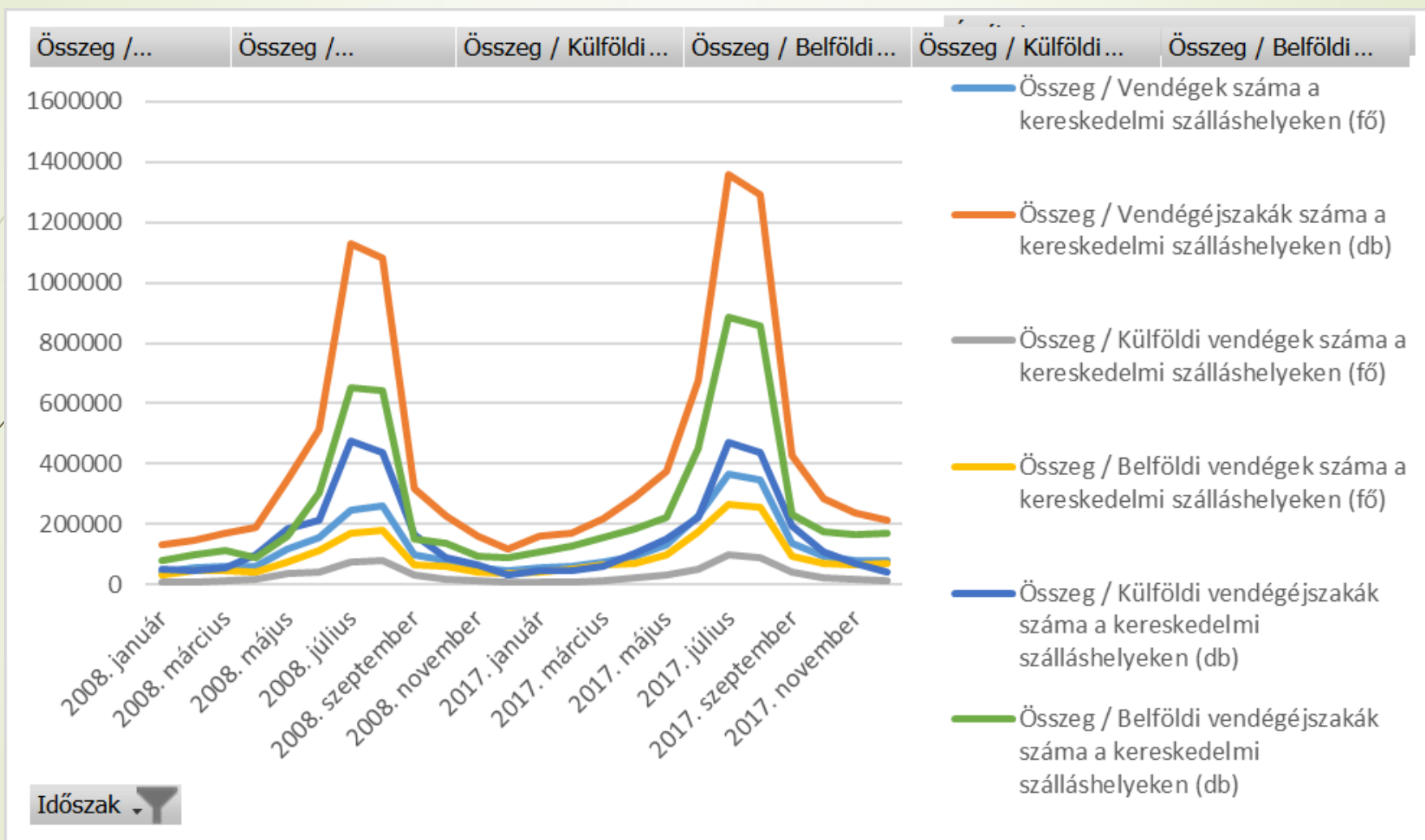
Szezonalitás (2014)

Szezonalitás, 2015, Balaton

2014	január	3,0%
	február	3,0%
	március	3,4%
	április	4,6%
	május	6,9%
	június	11,2%
	július	25,3%
	augusztus	23,3%
	szeptember	7,3%
	október	5,1%
	november	3,6%
	december	3,2%

A kereskedelmi szálláshelyek vendégeinek összetétele
az utazás célja szerint az üdülőkörzetben, 2005

(százalék)

Megnevezés	Sza- badidő	Kong- resszus, konfe- rencia	Hivata- los (üzleti) utazás	Gyógy- és termál- turizmus	Egyéb	Össze- sen
Szálloda	61	18	2	16	3	100
Panzió	77	6	7	2	8	100
Turistaszállás	80	1	-	-	19	100
Ifjúsági szálló	83	2	-	-	16	100
Üdülőház	88	6	-	2	3	100
Kemping	94	-	1	4	0	100
Összesen	69	14	2	12	4	100

Forgalmi szerkezet – külföldi1

Összeg / Vendégéjszák					
Ország	\$2011	\$2012	\$2013	\$2014	\$2015
Belföld összesen	2 380 413	2 700 589	2 831 210	3 082 484	3 266 583
Külföldi összesen	1 509 717	1 726 984	1 772 464	1 804 518	1 722 551
Európa	1 478 556	1 688 326	1 729 749	1 758 613	1 671 592
Európai Unió országai együtt	1 255 725	1 391 399	1 356 502	1 396 487	1 422 392
Ausztria	192 303	209 042	194 016	233 908	196 853
Csehország	79 276	86 445	96 103	99 700	117 017
Dánia	55 325	55 384	54 926	52 678	51 028
Hollandia	68 104	101 316	112 180	99 389	105 312
Lengyelország	45 254	52 188	63 027	85 553	94 963
Németország	639 604	708 401	659 812	623 747	629 744
Olaszország	16 888	18 672	19 626	18 807	16 899
Oroszország	149 759	212 087	295 496	291 081	180 312
Mindösszesen	3 890 130	4 427 573	4 603 674	4 887 002	4 989 134

No-%-ában

Németország

100%

Ausztria

10%

Csehország

4%

Oroszország

4%

Hollandia

3%

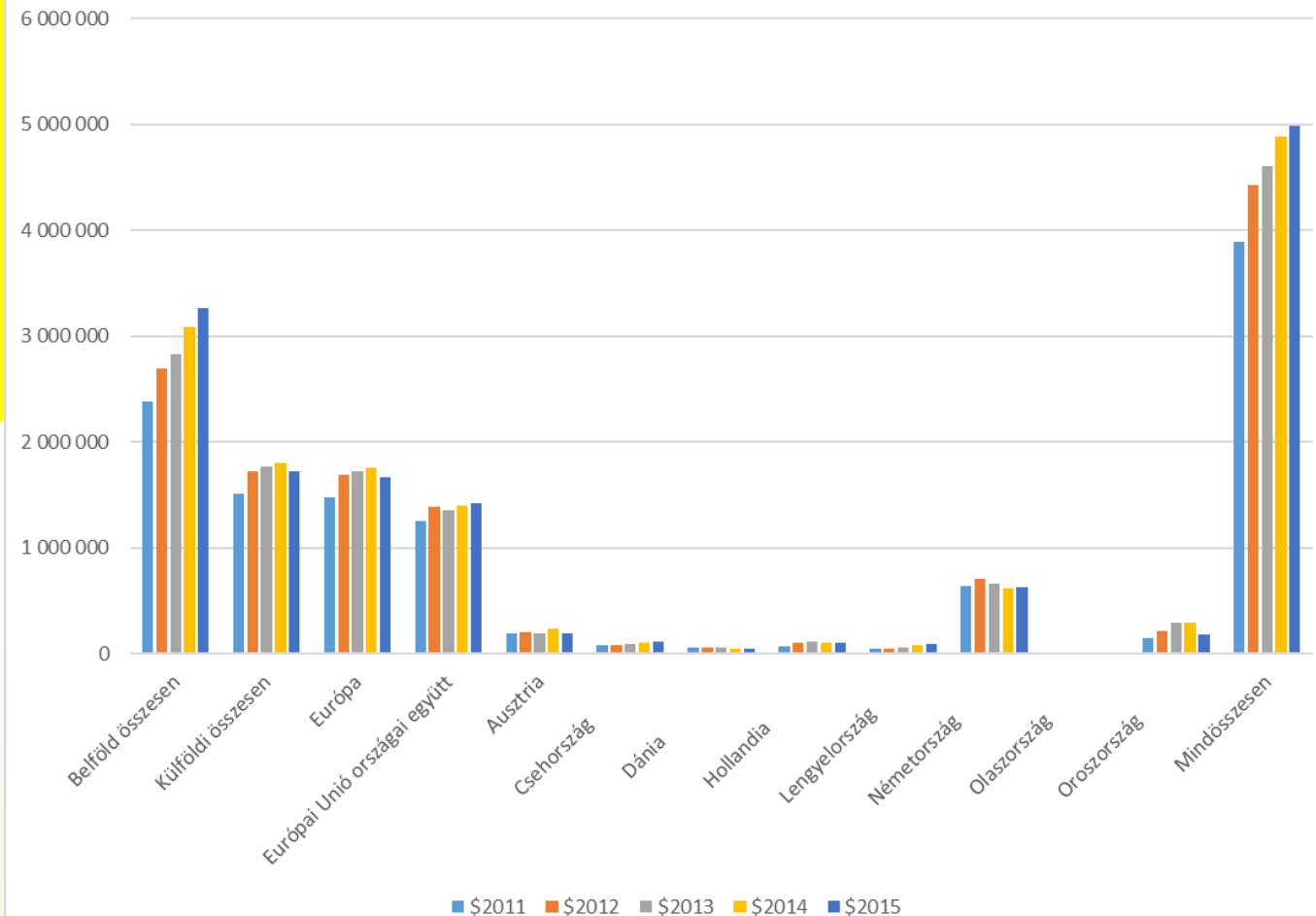
Lengyelország

2%

Szlovákia

1%

Fő küldőországok szerinti forgalom-alakulás a Balaton kiemelt üdülőkörzetben (éjszaka, 2011-2015)

Forgalmi szerkezet – külföldi2

	<i>Belföld</i>	<i>Külföldi</i>	<i>Európai</i>	<i>Európai</i>		<i>Csehország</i>	<i>Dánia</i>	<i>Hollandia</i>	<i>Lengyelország</i>	<i>Németország</i>	<i>Olaszország</i>	<i>Oroszország</i>	<i>Mindösszesen</i>
	<i>összesen</i>	<i>összesen</i>	<i>Európa</i>	<i>országai együtt</i>	<i>Ausztria</i>	<i>g</i>							
Belföld összesen	1,000												
Külföldi összesen	0,742	1,000											
Európa	0,712	0,999	1,000										
Európai Unió országai együtt	0,881	0,847	0,829	1,000									
Ausztria	0,374	0,570	0,578	0,450	1,000								
Csehország	0,958	0,573	0,536	0,773	0,109	1,000							
Dánia	-0,899	-0,389	-0,350	-0,650	-0,263	-0,923	1,000						
Hollandia	0,713	0,908	0,902	0,833	0,185	0,641	-0,348	1,000					
Lengyelország	0,970	0,605	0,572	0,756	0,383	0,947	-0,965	0,536	1,000				
Németország	-0,396	0,062	0,089	0,068	-0,142	-0,459	0,650	0,201	-0,596	1,000			
Olaszország	0,070	0,706	0,734	0,275	0,365	-0,107	0,345	0,625	-0,087	0,391	1,000		
Oroszország	0,364	0,825	0,840	0,398	0,529	0,185	-0,012	0,667	0,271	-0,013	0,906	1,000	
Mindösszesen	0,984	0,849	0,825	0,918	0,446	0,906	-0,811	0,802	0,924	-0,295	0,242	0,505	1,000

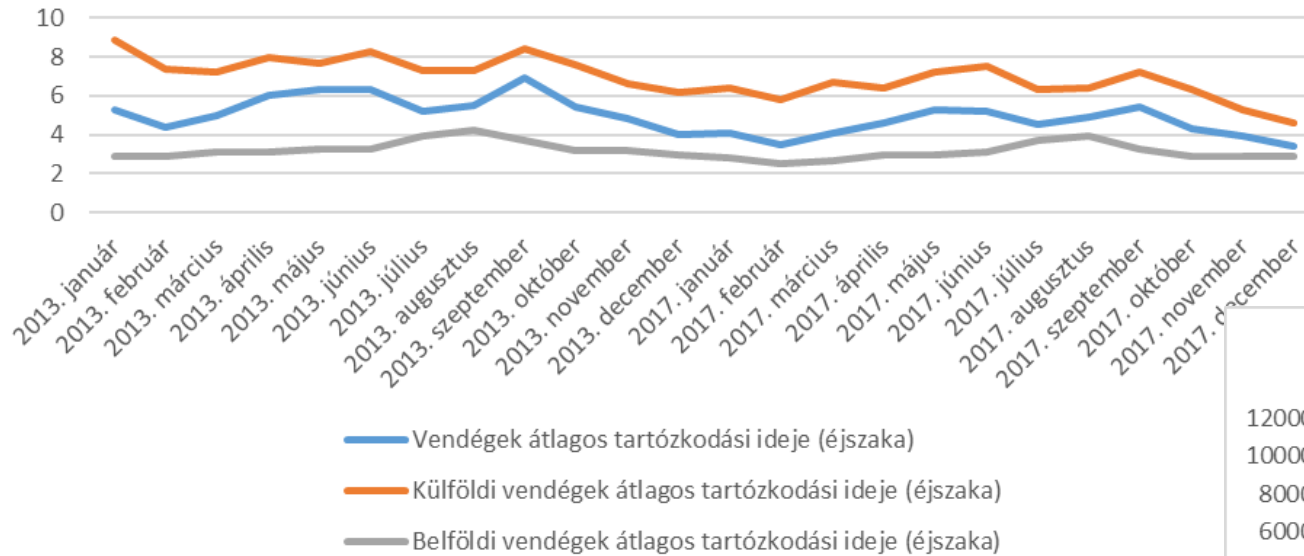
Átlagos tartózkodási idő (2001-2017)

év	Átl. tart. (összes)	Átl. tart. Külföldi	Átl. tart. Belföldi
2001	4,81	6,25	3,26
2002	4,62	5,95	3,29
2003	4,46	5,90	3,23
2004	4,26	5,95	3,06
2005	3,96	5,67	2,94
2006	3,77	5,67	2,92
2007	3,59	5,39	2,85
2008	3,53	5,33	2,83
2009	3,50	5,09	2,92
2010	3,43	4,97	2,88
2011	3,36	4,91	2,81
2012	3,40	4,92	2,85
2013	3,41	5,09	2,83
2014	3,34	4,95	2,83
2015	3,23	4,72	2,77

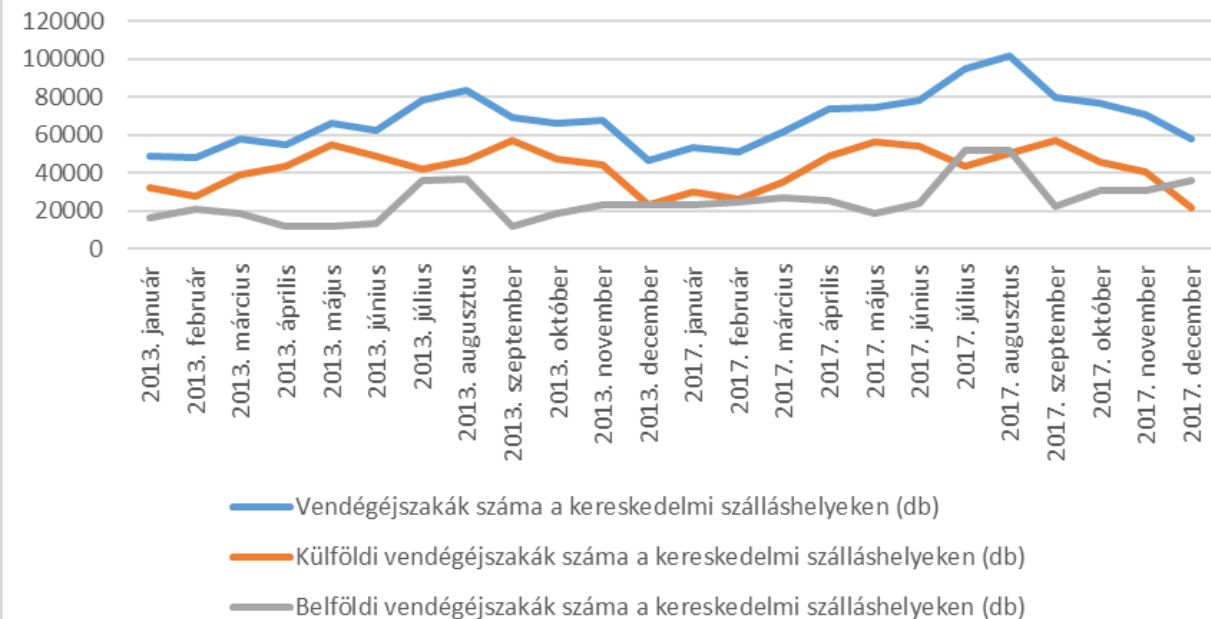
Időszak	Összeg / Vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (fő)	Összeg / Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db)	Összeg / Külföldi vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (fő)	Összeg / Belföldi vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (fő)	Összeg / Külföldi vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db)	Összeg / Belföldi vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db)	átl. tart. Idő
2008. év	1285520	4535187	360025	925495	1918941	2616246	3,53
2009. év	1217937	4260602	326539	891398	1660693	2599909	3,50
2010. év	1232467	4231666	324779	907688	1613778	2617888	3,43
2011. év	1284099	4318134	336319	947780	1652782	2665352	3,36
2012. év	1301180	4429287	347786	953394	1711751	2717536	3,40
2013. év	1406466	4798943	360828	1045638	1835131	2963812	3,41
2014. év	1479874	4948894	357360	1122514	1768649	3180245	3,34
2015. év	1572970	5078012	370433	1202537	1746693	3331319	3,23
2016. év	1692124	5451600	384434	1307690	1780146	3671454	3,22
2017. év	1763660	5709235	424750	1338910	1965632	3743603	3,24

Gyógyszállók

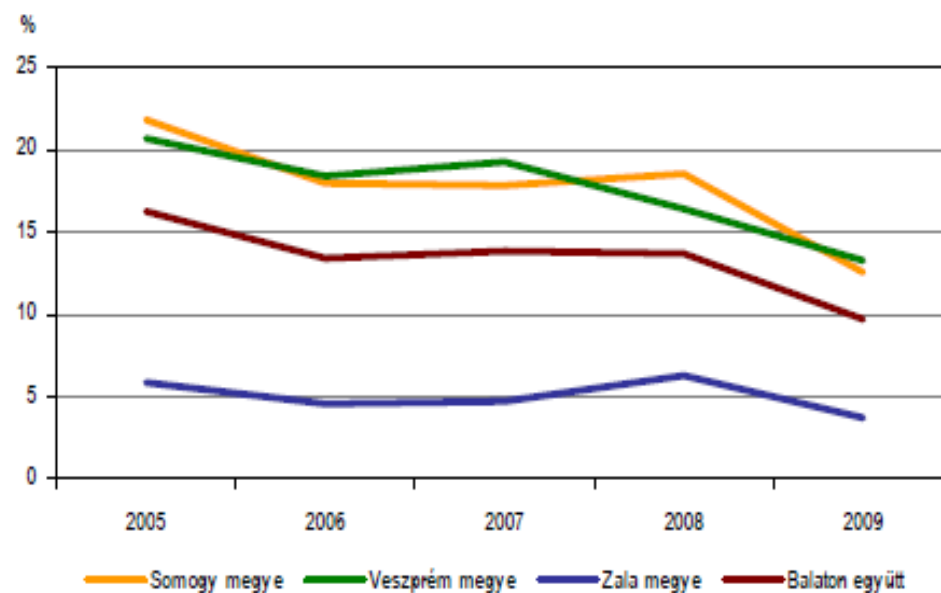
Balaton - gyógyszállók átlagos tartózkodási ideje

Balaton - gyógyszállók néhány forgalmi jellemzője (1)

A konferenciaturizmus céljából érkező vendégek részaránya
a Balaton üdülőkörzetben, 2005-2009

12. tábla

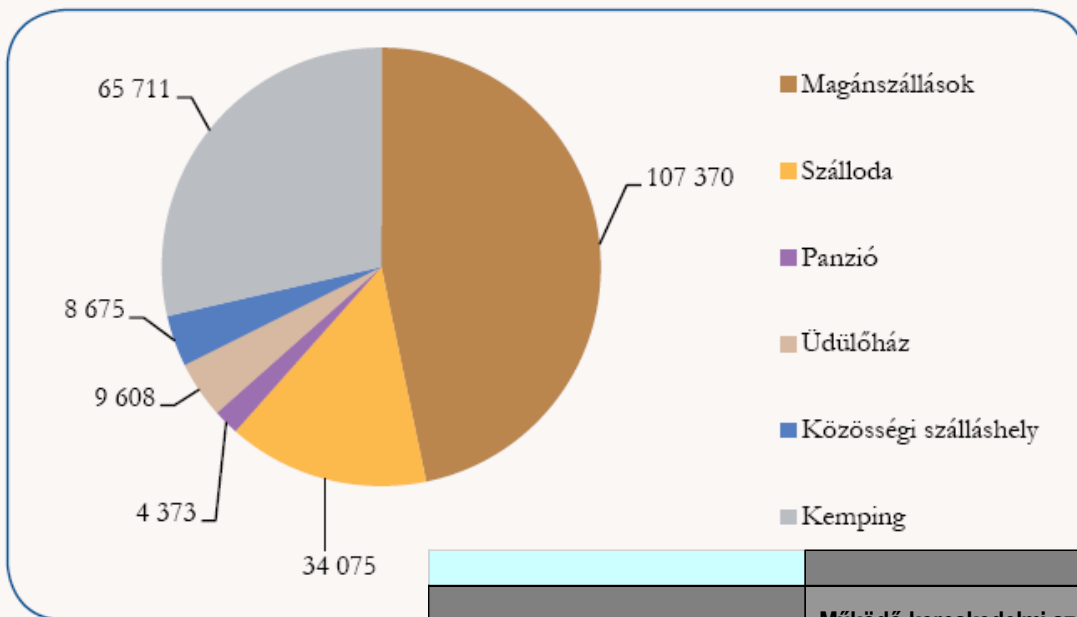
A kereskedelmi szálláshelyeken tartott szervezeti* rendezvények adatai
a Balaton üdülőkörzetben, 2009

Megnevezés	Somogy	Veszprém	Zala	Balaton együtt
	megyei partszakasz			
Rendezvények száma	667	178	67	912
Szállásigényes vendégek száma	30 414	17 260	4 496	52 170
Ebből:				
külföldi	1 081	1 197	727	3 005
belföldi	29 333	16 063	3 769	49 165
Eltöltött vendégéjszakák száma	52 311	31 031	9 323	92 665
Ebből:				
külföldi	2 256	3 088	1 872	7 216
belföldi	50 055	27 943	7 451	85 449

*Kongresszus, konferencia, meeting, szeminárium.

A fogadókapacitás mennyiségi és minőségi jellemzőinek értékelése

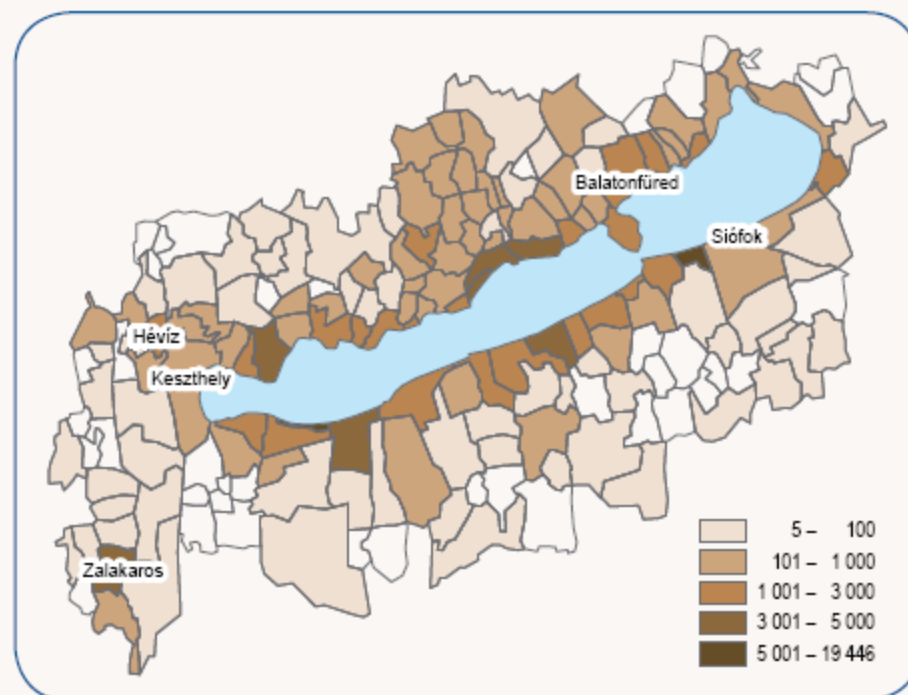
A balatoni szállásférőhelyek száma szállástípusonként, 2014, darab

Időszak	Mutatók				
	Működő kereskedelmi szálláshely egységek száma (db)	Kiadható szobák száma (db)	Kiadható férőhelyek száma (db)	átl. üzemméret (szoba)	átl. fh.
2008. év	519	18996	77945	37	150
2009. év	516	19070	76184	37	148
2010. év	528	18890	88256	36	167
2011. év	576	20153	91424	35	159
2012. év	536	19125	81686	36	152
2013. év	515	18982	121715	37	236
2014. év	543	19574	122442	36	225
2015. év	547	19367	122435	35	224
2016. év	554	20181	121465	36	219
2017. év	582	20632	93010	35	160

32. ábra

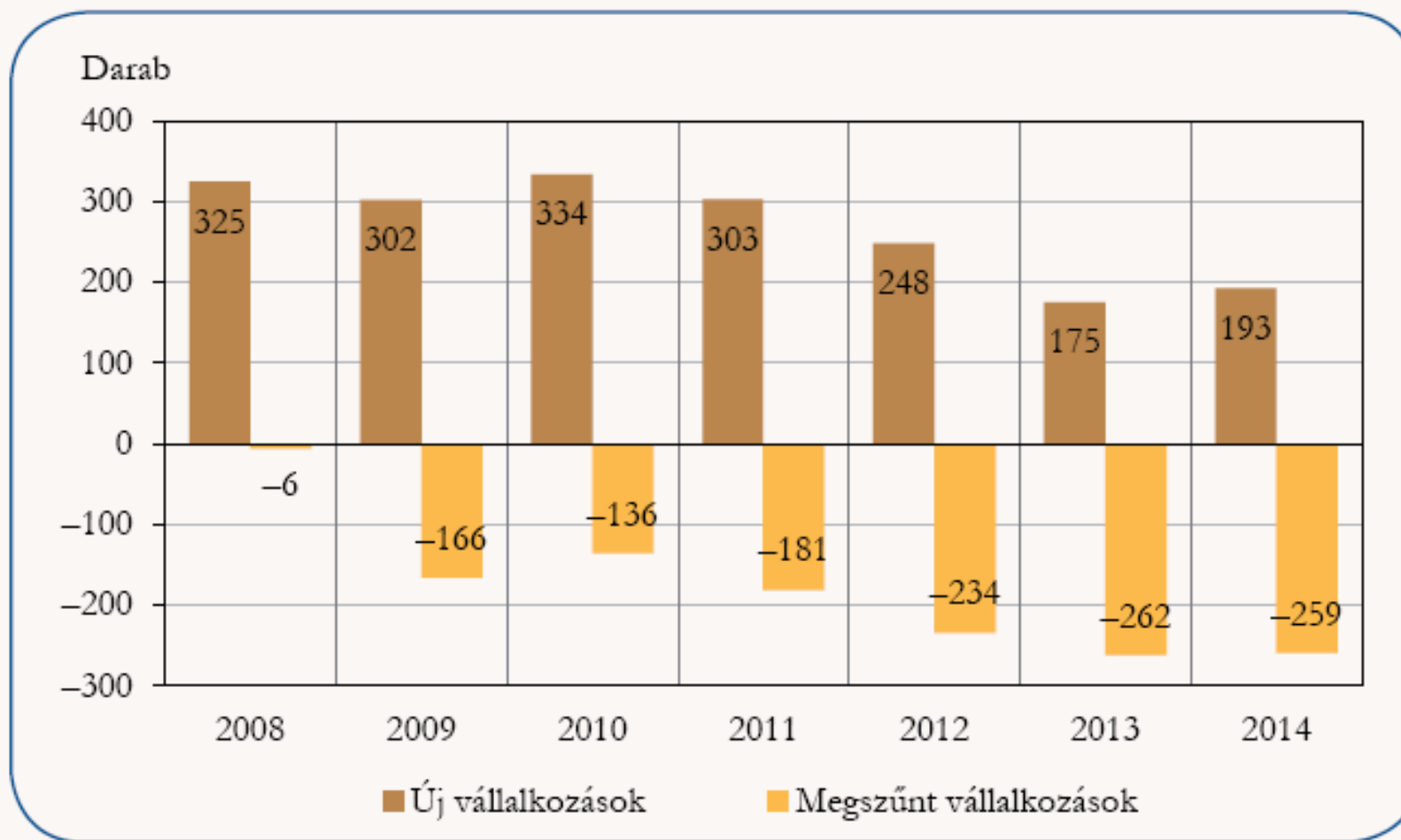
A kereskedelmi és az egyéb szálláshelyek ezer lakosra jutó férőhelyei a balatoni régió településein, 2014

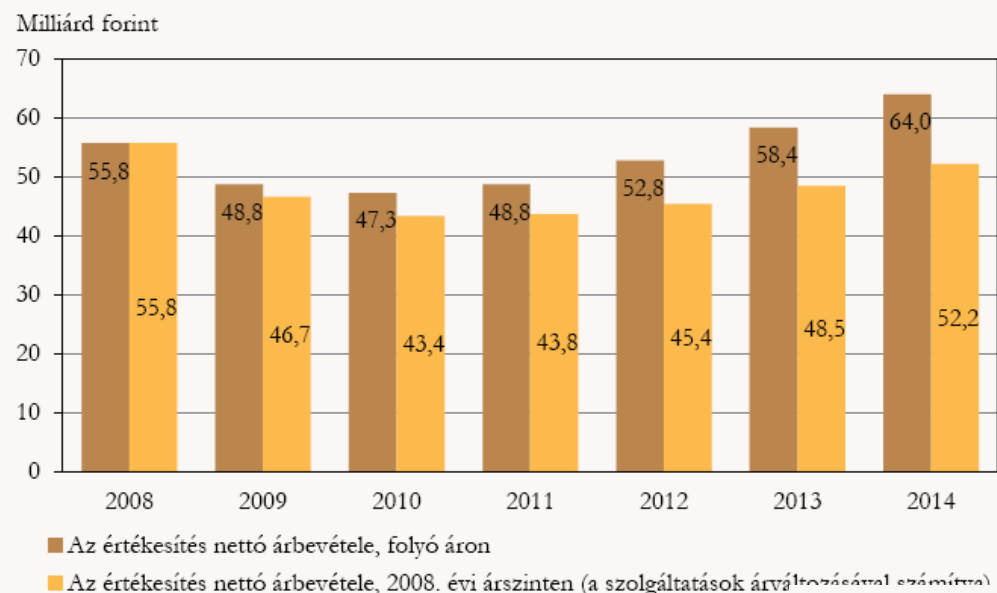
2008 és 2014 között évről évre kevesebb magánszálláshely működött a balatoni régióban, számuk a hétéves periódus során több mint ötezerrel csökkent, míg a kereskedelmi szálláshelyek száma 18-cal bővült. A férőhelyek száma a magánszállások esetében 26 ezerrel visszaesett, a kereskedelmi szállások esetében 44 ezerrel nőtt, de ez utóbbiban meghatározó a szerepe a Zamárdiban létesült kempingeknek.

Turizmusgazdaság átfogó jellemzői

Az új és a megszűnt turisztikai vállalkozások száma a balatoni régióban*

A balatoni régióban működő turisztikai vállalkozások árbevétele

10. tábla

A balatoni régióban működő turisztikai vállalkozások nettó árbevételének alakulása, 2014
(2008=100,0)

(%)

Tevékenységcsoport	A nettó árbevétel alakulása	
	folyó áron	2008. évi árszinten ^{a)}
Vendéglátás	110,4	90,1
Szálláshely-szolgáltatás	109,3	89,2
Utazásszervezés, -közvetítés	168,2	137,3
Vízi, légi és taxis személyszállítás	123,5	100,8
Fürdők, gyógy- és rekreációs szolgáltatások	111,4	90,9
Szórakoztatás, szabadidő	151,7	123,8
Gépjármű és szabadidős eszköz kölcsönzése	50,2	41,0
Turisztikai tevékenységek együtt	114,7	93,6

^{a)} A szolgáltatások árváltozásával számítva.

A balatoni régióban működő turisztikai vállalkozások árbevétele, 2014

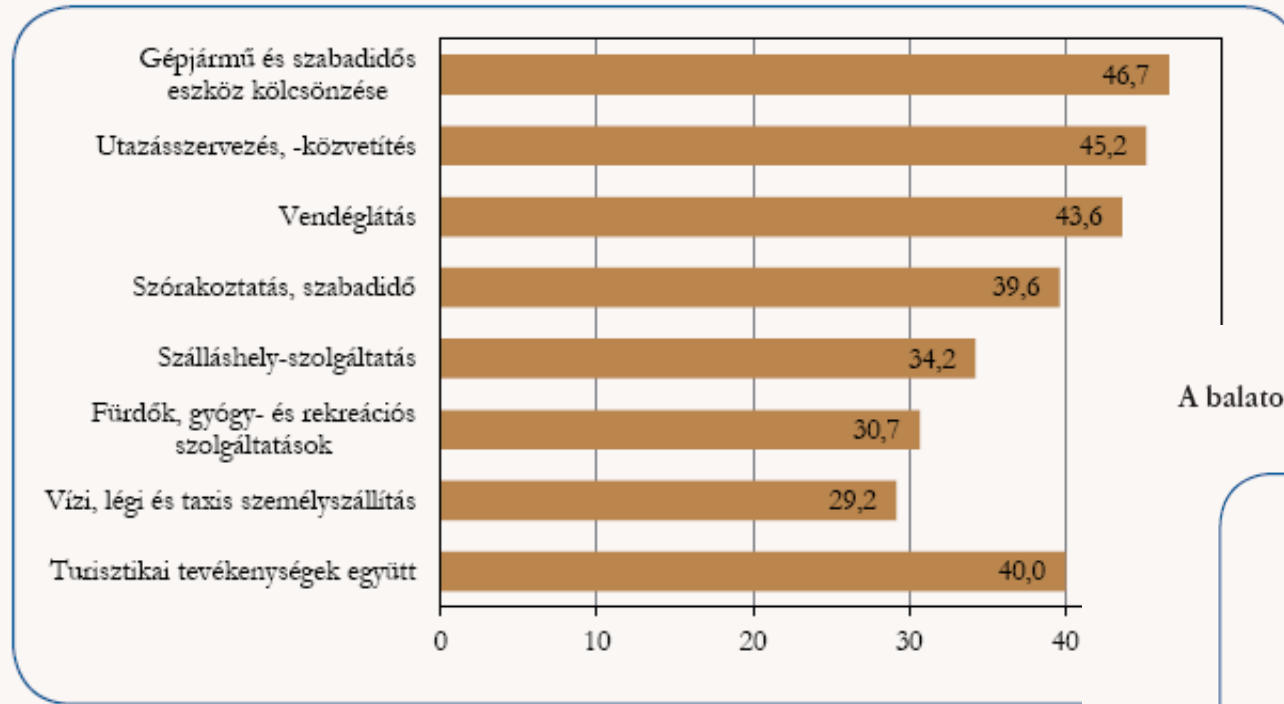
Tevékenység, tevékenységcsoport	Árbevétellel rendelkező vállalko- zások száma	Nettó árbevétel, millió forint	A vállal- kozások számának	Az értékesítés nettó árbevételének	Egy vállalkozásra jutó nettó árbevétel	
					átlagos összege	szórása
					millió forint	
Vendéglátás	1 437	23 333	53,1	36,5	16	32
Ebből: éttermi vendéglátás	1 151	19 728	42,6	30,8	17	34
Szálláshely-szolgáltatás	395	21 672	14,6	33,9	55	221
Ebből: szállodai szolgáltatás	183	19 474	6,8	30,4	106	315
Utazásszervezés, -közvetítés	97	8 694	3,6	13,6	90	580
Vízi, légi és taxis személy- szállítás	154	3 278	5,7	5,1	21	182
Ebből: belvízi személyszállítás és vízi szállítást kiegészítő szolgáltatás	17	2 553	0,6	4,0	150	523
taxis személyszállítás	132	315	4,9	0,5	2	3
Szórakoztatás, szabadidő	211	3 074	7,8	4,8	15	37
Fürdők, gyógy- és rekreációs szolgáltatások	349	2 654	12,9	4,1	8	69
Gépjármű és szabadidős eszköz kölcsönzése	61	1 296	2,3	2,0	21	117
Turisztikai tevékenységek együtt	2 704	64 002	100,0	100,0	24	152

6. tábla

A társas vállalkozási formában működő balatoni turisztikai szervezetek jövedelmezősége
országos összehasonlításban, 2014

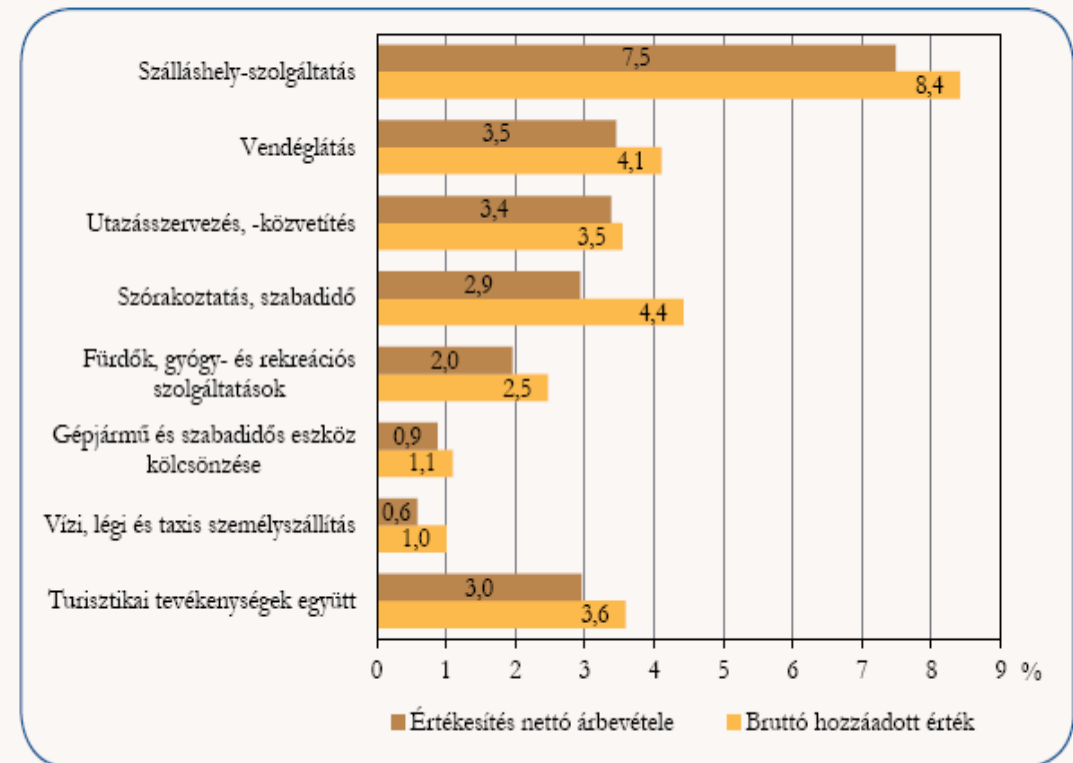
Tevékenység, tevékenységcsoport	Balaton idegenforgalmi régió		Ország összesen	
	bevételearányos üzemi-üzleti eredmény, %	létszámarányos üzemi-üzleti eredmény, ezer forint/fő ^a	bevételearányos üzemi-üzleti eredmény, %	létszámarányos üzemi-üzleti eredmény, ezer forint/fő ^a
Vendéglátás	3,1	181	4,5	350
Ebből: éttermi vendéglátás	4,0	234	3,2	242
Szálláshely-szolgáltatás	8,1	884	7,2	866
Ebből: szállodai szolgáltatás	8,2	946	7,6	951
Utazásszervezés, -közvetítés	3,9	1 386	2,6	1 241
Vízi, légi és taxis személy-szállítás	4,4	437	22,3	19 744
Ebből: belvízi személyszállítás és vízi szállítást kiegészítő szolgáltatás	4,8	441	13,0	1 399
taxis személyszállítás	12,3	661	19,3	1 020
Szórakoztatás, szabadidő ^b	X	X	1,3	168
Fürdők, gyógy- és rekreációs szolgáltatások	3,3	204	8,8	795
Gépjármű és szabadidős eszköz kölcsönzése	7,4	1 176	10,5	7 443
Turisztikai tevékenységek együtt	5,1	489	9,9	1 531

A társas vállalkozási formában működő balatoni turisztikai szervezetek közül
a negatív üzemi-üzleti eredményűek aránya, 2014

21. ábra

A balatoni turisztikai vállalkozások árbevételének és bruttó hozzáadott értékének aránya a
magyarországi turisztikai vállalkozásokon belül, 2014*

* A vizsgált 27 turisztikai szakágazatba tartozó, 2014 során működő vállalkozások adataival számítva.

-
- A balatoni régió kereskedelmi szálláshelyeinek bevételei 2010 óta folyamatosan emelkednek, így 2014-re már jóval meghaladták a válság előtti szintet. A bevételek között egyre nagyobb szerep jutott a szállásdíjból származó bevételeknek, míg a vendéglátásból származó bevételek nagysága nem nőtt jelentősen.
 - A balatoni kereskedelmi szálláshelyek 2014. évi bevételeinek 44%-a realizálódott az idegenforgalmi régión belül. A régión kívülre került bevételek között Budapest szerepe a meghatározó, hiszen az összes működő egység bevételeinek közel fele fővárosi üzemeltetőkhez kötődött. A budapesti vállalkozások által üzemeltett szálláshelyek bevételeinek aránya a Zala megyei szálláshelyeknél még markánsabb volt: 56%.

9. A kereskedelmi szálláshelyek bruttó bevételei a Balaton idegenforgalmi régióban, 2015

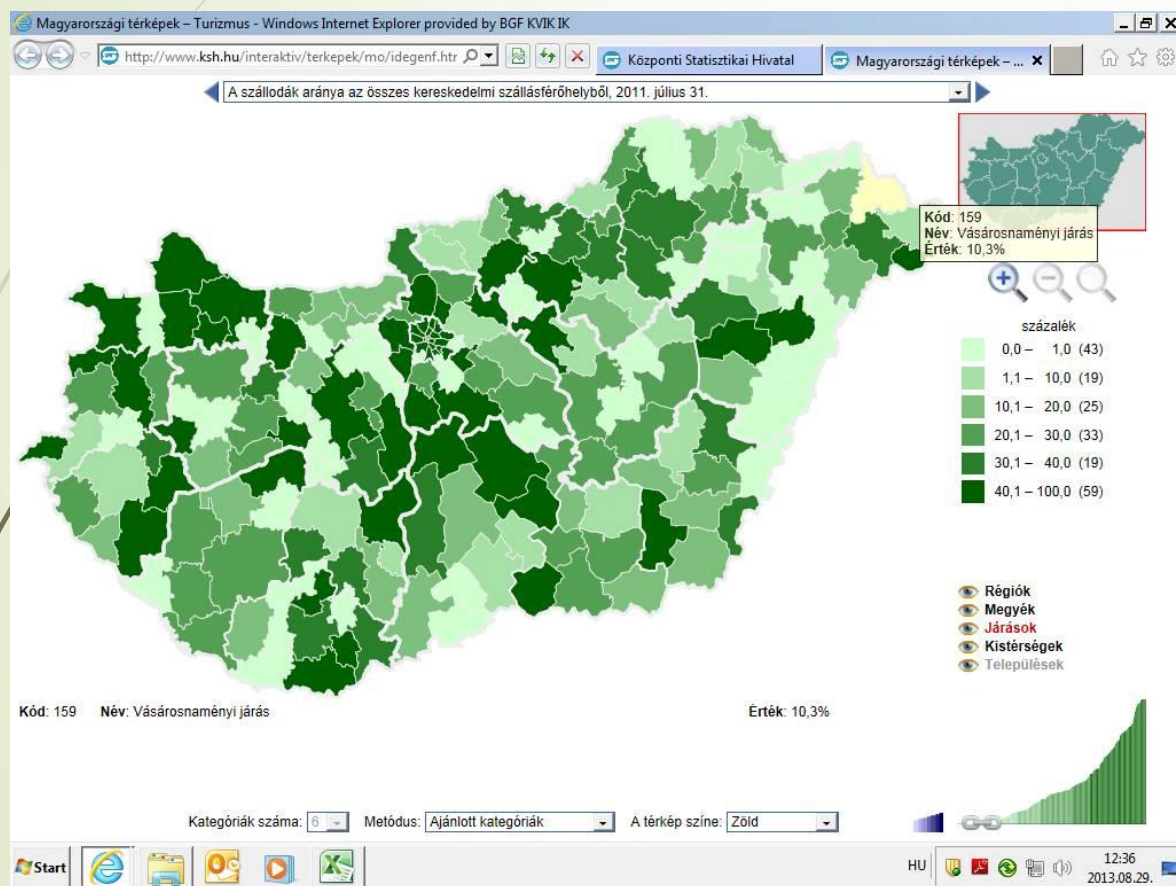
Szállástípus	Szállásdíj-bevétel	Vendéglátás bevétele	Egyéb bevételek	Összesen	Szállásdíj-bevétel	Vendéglátás bevétele	Egyéb bevételek	Összesen
	ezer forint				előző év=100,0%			
Szálloda	25 388 829	7 342 255	13 226 809	45 957 893	105,9	98,1	95,9	101,6
Ebből: gyógyszálloda	6 480 617	1 354 343	6 320 703	14 155 663	97,3	90,6	93,4	94,8
Panzió	1 123 114	622 945	150 827	1 896 886	118,7	107,8	127,7	115,5
Üdülőház	1 583 531	186 449	92 457	1 862 437	103,5	130,1	97,0	105,3
Közösségi szállás	1 985 291	189 876	264 836	2 440 003	138,2	86,5	168,6	134,6
Kemping	1 592 711	28 885	69 301	1 690 897	119,5	107,8	4,5-szeres	122,9
Összesen	31 673 476	8 370 410	13 804 230	53 848 116	108,4	99,1	97,4	103,8
	80%	88%	96%	85%				
				1 286 878				

Szálloda	3 327 840	7 629
Ebből: gyógyszálloda	788 449	8 219
Panzió	182 584	6 151
Üdülőház	367 193	4 313
Közösségi szállás	339 678	5 845
Kemping	771 839	2 064
Összesen	4 989 134	6 348

10. A kereskedelmi szálláshelyek bruttó szállásdíjbevétele a Balaton idegenforgalmi régióban, 2015

Szállástípus	Bruttó szállásdíjbevétele, ezer forint			Előző év=100,0%		
	külföldi	belföldi	összes	külföldi	belföldi	összes
Szálloda	9 111 674	16 277 155	25 388 829	96,0	112,4	105,9
Ebből: gyógyszálloda	4 049 354	2 431 263	6 480 617	91,1	109,7	97,3
Panzió	305 555	817 559	1 123 114	118,0	119,0	118,7
Üdülőház	447 332	1 136 199	1 583 531	105,9	102,5	103,5
Közösségi szállás	10 183	1 975 108	1 985 291	65,1	139,0	138,2
Kemping	951 312	641 399	1 592 711	117,3	122,9	119,5
Összesen	10 826 056	20 847 420	31 673 476	98,4	114,4	108,4
	külföldi	belföldi	összes			
Szálloda	36%	64%	100%			
Ebből: gyógyszálloda	62%	38%	100%			
Panzió	27%	73%	100%			
Üdülőház	28%	72%	100%			
Közösségi szállás	1%	99%	100%			
Kemping	60%	40%	100%			
Összesen	34%	66%	100%			

A szállodai telephelyválasztás turisztikai és gazdaságföldrajzi összefüggései (2000-2015)

A KSH által közölt adatok alapján a vizsgált időszakban jelentős növekedés volt megfigyelhető mind a kereskedelmi szálláshelyek, mind a szállodák számában, ill. férőhelyszámában, és a realizált venégéjszakák számában egyaránt. Ezek a számok (részben) **igazolhatják a fejlesztések létjogosultságát.**

Szállodai kapacitások megyénként - következtetések

sorrend											
Összeg / Kiadható szobák száma (db)						Összeg / Működő szállodai egység					
megye	2000	2005	2008	2012	2015	megye	2000	2005	2008	2012	2015
Budapest	13 062	15 274	16 122	18 816	18 859	Budapest	115	134	145	184	193
Somogy	5 927	5 959	5 258	4 988	5 528	Somogy	87	102	93	91	110
Zala	3 872	4 703	4 714	5 270	5 121	Zala	64	65	67	72	66
Hajdú-Bihar	2 114	2 464	2 921	3 197	4 237	Hajdú-Bihar	30	38	49	50	63
Veszprém	3 777	4 497	3 875	3 991	3 426	Veszprém	70	76	64	66	56
Vas	1 219	1 835	2 379	2 927	2 790	Vas	20	33	37	48	48
GyMS	2 419	2 051	2 474	2 821	2 766	GyMS	60	58	66	71	68
Pest	1 285	1 406	1 644	2 529	2 590	Pest	34	29	34	54	57
Heves	1 340	1 531	1 589	2 067	2 459	Heves	32	37	36	41	49
BAZ	1 069	1 311	1 690	2 153	2 073	BAZ	29	43	48	55	63
Baranya	1 157	1 251	1 364	1 858	2 010	Baranya	25	31	36	47	54
Fejér	658	1 019	924	1 443	1 346	Fejér	19	28	23	27	27
Bács-Kiskun	766	903	903	1 079	1 306	Bács-Kiskun	24	29	32	35	37
Csongrád	628	818	810	1 096	1 261	Csongrád	14	22	23	28	33
Békés	1 008	933	1 028	1 009	1 252	Békés	20	21	23	25	32
Szabolcs-Szatmár	484	465	602	600	713	Szabolcs-Szatmár	24	20	25	25	29
Komárom-Esztt.	409	737	684	785	704	Komárom-Esztt.	16	23	24	28	23
Jász-NK	503	716	866	780	691	Jász-NK	17	24	27	26	23
Tolna	459	573	634	477	466	Tolna	12	13	15	13	12
Nógrád	206	248	188	328	263	Nógrád	6	10	8	11	8

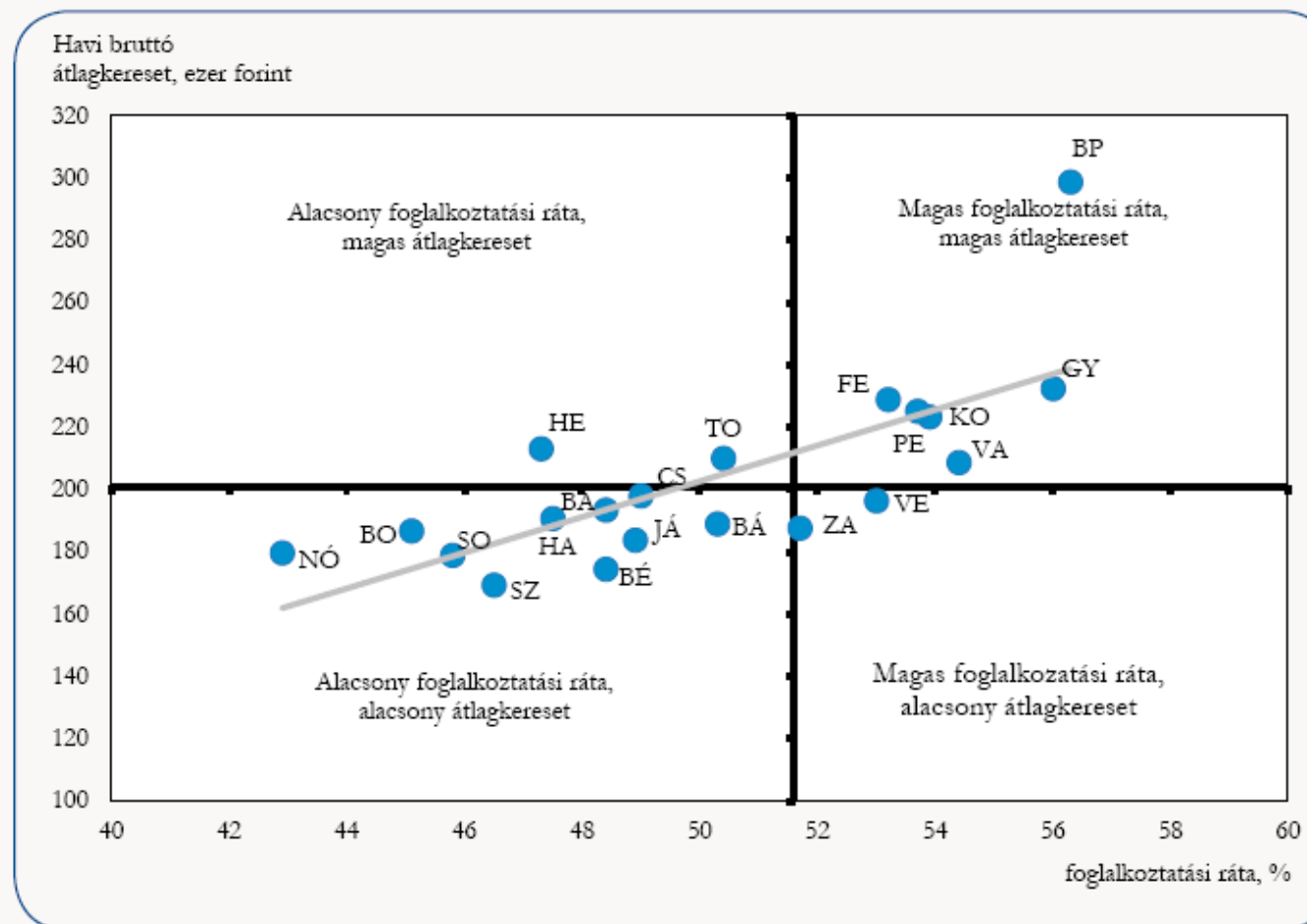
Következtetések2

megye	meredeks1szoba	meredeks2egys
Budapest	1 513,6	20,6
Hajdú-Bihar	497,9	7,8
Vas	423,4	7,1
Pest	373,3	7,1
Zala	306,5	1,1
BAZ	285,0	8,0
Heves	277,4	3,8
Baranya	231,3	7,4
Fejér	180,0	1,5
Csongrád	154,4	4,4
GyMS	146,4	2,9
Bács-Kiskun	125,6	3,2
Komárom-Esz.	63,8	1,9
Szabolcs-Szatmár	59,3	1,5
Békés	56,4	2,8
Jász-NK	44,0	1,4
Nógrád	19,4	0,5
Tolna	-8,2	0,0
Veszprém	-120,8	-3,8
Somogy	-176,9	3,5

Következtetések3

33. ábra

Foglalkoztatási arány és havi bruttó átlagkereset, 2013

*Magas foglalkoztatási rátájú terület: a foglalkoztatási ráta országos átlag feletti (adatforrás: munkaerő-felmérés)

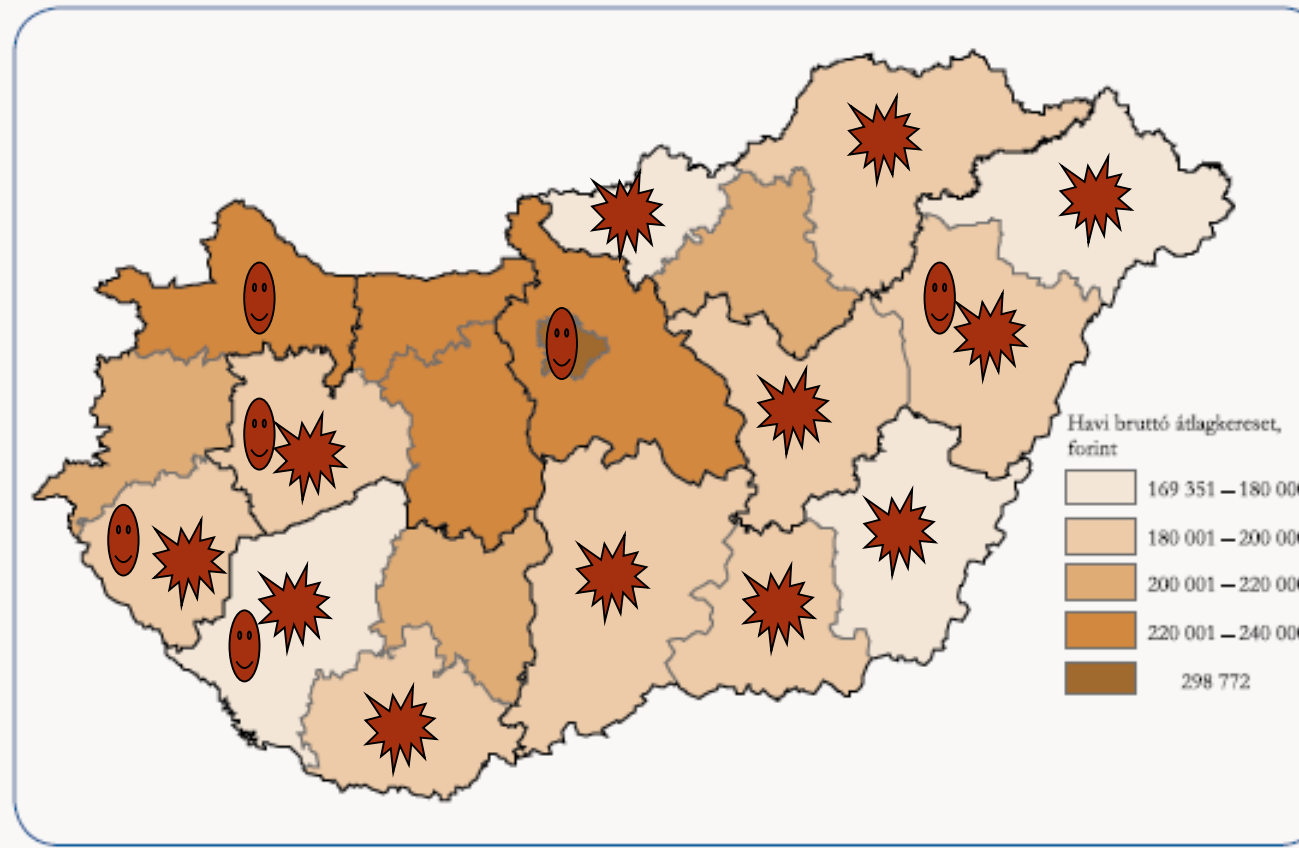
Magas átlagkeresetű terület: a havi bruttó átlagkereset a főváros nélkül számított megyei átlag feletti (adatforrás: intézményi munkaügyi adatgyűjtés)

BP=Budapest, PE=Pest, BA=Baranya, BK=Bács-Kiskun, BÉ=Békés, BO=Borsod-Abaúj-Zemplén, CS=Csongrád, FE=Fejér, GY=Győr-Moson-Sopron, HA=Hajdú-Bihar, HE=Heves, JÁ=Jász-Nagykun-Szolnok, KO=Komárom-Esztergom, NO=Nógrád, SO=Somogy, SZ=Szabolcs-Szatmár-Bereg, TO=Tolna, VA=Vas, VE=Veszprém, ZA=Zala

Következtetések4 – belföldi forgalom

32. ábra

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete, 2013

megye	meredeks1szoba	meredeks2egys
Budapest	1 513,6	20,6
Hajdú-Bihar	497,9	7,8
Vas	423,4	7,1
Pest	373,3	7,1
Zala	306,5	1,1
BAZ	285,0	8,0
Heves	277,4	3,8
Baranya	231,3	7,4
Fejér	180,0	1,5
Csongrád	154,4	4,4
GyMS	146,4	2,9
Bács-Kiskun	125,6	3,2
Komárom-Esztt.	63,8	1,9
Szabolcs-Szatmár	59,3	1,5
Békés	56,4	2,8
Jász-NK	44,0	1,4
Nógrád	19,4	0,5
Tolna	-8,2	0,0
Veszprém	-120,8	-3,8
Somogy	-176,9	3,5

Microsoft Excel 2010 interface showing the ribbon (File, Home, Insert, etc.) and the formula bar. The formula bar contains the text "K39" and a function icon.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	6.5. A kereskedelmi szálláshelyek kapacitása, 2017. július 31.										
18	Budapest										
19	Szálloda	204	19 594	43 458	100,4	213					
20	ebből:										
21	*****	3	844	1 774	56,7	591					
22	****	58	7 882	16 886	100,3	291					
23	***	34	2 374	5 232	80,3	154					
24	Szálloda kategória nélkül	109	8 494	19 566	116,4	180					
25	Szállodából: gyógyszálloda	3	853	1 805	101,6	602					
26	Panzió	48	612	1 492	96,3	31					
27	Üdülőház	4	80	257	100,4	64					
28	Közösségi szálláshely	68	1 867	6 831	84,1	100					
29	Kemping	6	4	441	61,6	74					
30	Összesen	330	22 157	52 479	97,3	159					
31	Balaton idegenforgalmi régió										
32	Szálloda	208	13 463	35 232	103,9	169					
33	ebből:										
34	***** és ****	28	3 518	8 845	98,5	321					
35	***	26	2 610	6 955	88,6	268					
36	Szálloda kategória nélkül	154	7 335	19 432	113,7	126					
37	Szállodából: gyógyszálloda	11	1 829	4 244	100,4	386					
38	Panzió	135	1 479	4 046	91,6	30					
39	Üdülőház	137	3 017	9 508	103,4	69					
40	Közösségi szálláshely	57	2 188	9 671	102,6	170					
41	Kemping	45	485	34 553	53,6	768					
42	Összesen	582	20 632	93 010	76,6	160					
43											

Excel status bar showing the current sheet (6.5) and the active cell (K39). The bottom ribbon shows the "Rajz" (Draw) tab with various drawing tools.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	6.8. A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak száma régióként, 2017												
2	Régió	Kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakái			ebből: szállodák vendégéjszakái								
3		külföldi	belföldi	összes	külföldi	belföldi	összes						
4	Idegenforgalmi régiók, ezer												
5	Budapest-Közép-Dunavidék	9 216	2 246	11 462	8 314	1 682	9 996						
6	Észak-Magyarország	403	2 043	2 446	259	1 425	1 684						
7	Észak-Alföld	659	1 502	2 161	443	1 062	1 504						
8	Tisza-tó	98	269	367	27	96	122						
9	Dél-Alföld	456	1 457	1 913	360	947	1 307						
10	Közép-Dunántúl	346	966	1 312	213	473	686						
11	Balaton	1 975	3 784	5 760	1 326	2 664	3 990						
12	Dél-Dunántúl	214	907	1 121	156	603	759						
13	Nyugat-Dunántúl	1 574	1 653	3 227	1 209	1 180	2 389						
14	Ország összesen	14 942	14 827	29 769	12 307	10 131	22 437						
15	Előző év = 100,0%												
16	Budapest-Közép-Dunavidék	108,1	109,2	108,3	107,6	106,5	107,4						
17	Észak-Magyarország	106,4	107,5	107,3	107,2	107,6	107,5						
18	Észak-Alföld	104,7	105,3	105,1	103,7	105,2	104,7						
19	Tisza-tó	94,8	136,8	122,3	61,8	110,9	94,5						
20	Dél-Alföld	119,7	109,7	111,9	121,1	109,1	112,1						
21	Közép-Dunántúl	107,5	114,6	112,6	113,7	107,2	109,1						
22	Balaton	111,0	103,1	105,7	110,2	103,3	105,5						
23	Dél-Dunántúl	112,5	105,2	106,5	114,5	104,0	106,0						
24	Nyugat-Dunántúl	105,3	107,1	106,3	105,9	107,3	106,6						
25	Ország összesen	108,3	107,2	107,7	107,9	105,9	107,0						

➤ Köszönöm a figyelmet

➤ Tóth Zoltán (toth.zoltan@uni-bge.hu)